

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SLOVENE

Vedno večji boji pri Petrogradu

Nemške čete prodirajo proti Murmansk

Nemške podmornice potopile 28 angleških ladij s 164.000 tonami - Sovjeti izpraznili Cernigov

Bern, 13. septembra. as. Novice iz Londona in iz Moskve vedo povedati, da je položaj Murmanska vzemirljiv, kajti močne nemške čete prodirajo v smeri proti Murmansk. Če bi sovjeti izgubili ta kraj, tedaj bi bili brez edinega pristanišča, ki jih veže z Atlantikom. Položaj v Kijevu in v Leningradu je še vedno vzemirljiv.

Berlin, 13. sept. r. Rusko vrhovno poveljstvo je včeraj uradno priznalo, da so sovjetske čete po hudih bojih morale izprazniti mesto Cernigov, ki leži na desnem bregu reke Desne, katera se pri Kijevu izliva v Dnjeper. Cernigov leži približno 130 km severno od Kijeva.

Vzhodno bojišče. 13. septembra. AS. Dopisnik Agencije Stefani poroča:

Okrog Petrograda, ki ga nemška vojska oblega, se je delovanje vojske v zadnjih urah močno povečalo. Stalinov prekop je miniran in zato sovjetskim ladjam, ki so ostale v Baltičkem morju okrog Kronštada, ne bo več mogoče ulti iz zagate. Vsaka ladja, ki bi se hotela preriniti skozi prekop, bo zletela v zrak, njene razbitine pa bodo prekop še bolj zabasale. Nemški pritisk se trenutno najbolj čuti na pomembnem odseku pri Ladoškem jezeru in v pasu vzhodno od Ilmenskega jezera ter ob železniški progi, ki veže Petrograd z Moskvo. Razen tega nemško letalstvo neprestano srđito napada okolice Petrograda, kjer se obleganci skušajo reševati z uničevanjem poslopij in vseh predmetov, ki bi mogli služiti za obrambo mesta. Nemško bombno letalstvo skupaj s streljavskimi letali nadaljuje z načrtnim rušenjem obrambnih naprav, ki jih je sovražnik ustvaril v notranjosti mesta. Napadajo tudi zaloge živil in vojnega materiala. V pristanišču so bombe zanele ogromne požare. Velika električna centrala je bila zadeta v polno in porušena. Sovjetske čete, ki se nahajajo v Petrogradu, so precejšnje, kakor se je izvedelo iz zaslišanih ujetnikov. Te sile se upirajo, ker maršal Vorosilov stalno zatrjuje, da bo s svojimi motoriziranimi divizijami in s svojimi letalstvom znal predreti nemški obroč in se združiti z divizijami, ki branijo mesto. Toda to je upanje, ki se ne bo uresničilo. Za obrambo Petrograda, za njegovo razrušenje in za vse ogromne žrtve bo odgovoren le Vorosilov. Nemške sile nadaljujejo s svojimi napadi na zbirališča sovjetskih čet ob železniški progi Petrograd-Moskva in pritiskajo bolj na jug proti silam maršala Timošenka, ki je priskočil na pomoč Vorosilovu. Na srednjem odseku vzhodnega bojišča se položaj vzhodno od Velikih Lukov, Smolenski ter vzhodno od Gomela ni bistveno spremenil. Na tem odseku je v teku močno delovanje nemškega letalstva, ki izrahlja mesečne noči in stalno napada najvažnejše sovražnikove prometne veze, železnice in križišča ter velike ceste.

Finski vojni plen

Helsinki, 13. sept. AS. Do začetka meseca septembra so Finci na svojem odseku bojišča zaplenili Sovjetom: 25.000 pušk, 2000 brzostrelnih pušk, 1000 strojníc, 600 možnarjev, 800 topov, in sicer med temi 150 težkih, 90 lahkih, 180 poljskih in 350 protitankovskih topov. Zajeli so še 670 tankov in 67 oklepnih avtomobilov, vsa ta vozila pa so bila zadeta. Toda 150 oziroma 25 jih bodo lahko še popravili. Prav tako so Finci zaplenili še 300 vlačilcev in 1200 avtomobilskih vozil, ki jih bodo še vse lahko popravili. Finci so dobili v roke tudi 30 lokomotiv in 600 železniških voz, 8000 navadnih voz in 1500 vozil razne vrste, prav tako pa tudi ogromna skladišča goriva, raznih olj in tehničnega gradiva, eksplozivnih sredstev. Opremo vozil in vprego so večinoma že razdelili civilnemu prebivalstvu, ostalo pa so dali na razpolago finski industriji.

Helsinki, 13. sept. AS. V mesecu septembru je finska mornarica in finsko obrežno topništvo v Finskem zalivu potopilo 70 ruskih ladij s skupno 100.000 tonami. Finci so zajeli pet ladij in dva hidroaviona.

Na jezeru Ladoga so Finci potopili deset ladij, med njimi jih je bilo več, ki so bile nato-varjene s topovi, tanki, konji in tako dalje. Na jezeru Ladoga so Finci zajeli 42 ladij raznih velikosti, prav tako pa bodo spravili na površino še šest drugih ladij velike vrednosti, ki so bile potopljene med prvo vojno med Finsko in Rusijo.

Od 25. junija do 11. sept. so finski lovci in protiletalski topovi prizadeli hude udarce rde-

čemu letalstvu in so sestrelili 120 bombnikov, 281 lovcev, 23 izvidniških letal in pet opazovalnih balonov. Zaplenjenih je bilo 19 letal in mnogo letal je bilo uničenih na zemlji.

Nemško vojno poročilo

Hitlerjev glavni stan, 13. sept. AS. Vrhovno poveljstvo nemške vojske objavlja:

Na vzhodnem bojišču potekajo napadi po načrtu in uspešno.

Podmornice so z novimi napadi proti konvoju, ki je bil omenjen v včerajšnjem vojnem poročilu, potopile štiri nadaljne trgovske ladje s skupno 19.000 tonami in tri spremne stražarske ladje. Tako je sovražnik v tem konvoju izgubil 28 trgovskih ladij s skupno 164.000 tonami.

V boju proti Angliji je letalstvo v pretekli noči z bombami v polno zadelo tri velike trgovske ladje v sovražnem konvoju vzhodno od Great Yarmoutha.

Nadaljni uspešni letalski napadi so veljali letališčem v Midlandu in pa napravam vojne industrije in skladiščem polja v južni Angliji. Pri dnevnem napadu na Scarborough so bojna letala z bombami v polno zadela tovarniško napravo.

V Severni Afriki so nemška letala bombardirala v noči na 12. sept. Pewell in skladišča olja v pristanišču Suez. Nastali so veliki požari, ki so dokazovali uspeh napadov.

Angleška letala so ponoči napadala področje Frankfurt in Mannheim. Bombe na stanovanjske predele so zahtevale žrtve med civilnim prebivalstvom. Protiletalsko topništvo je sestrelilo dva sovražna bombnika.

V Moskvi ne zaupajo mnogo generalu »Zimi«

Bern, 13. sept. AS. Novice, ki prihajajo iz raznih sovjetskih bojišč, vzbujajo v Londonu veliko

zaskrbljenost. Vojaški strokovnjaki pravijo, da bi mogli biti zelo zadovoljni, ko bi Rusi mogli zdržati do zime. Po drugi strani pa javljajo, da Rusi ne zapajo preveč »generalu Zimi«. Zavedajo se, da bo zima tudi zanje zelo težka. Dež in sneg lahko zadržujeta operacije, toda Nemci so tako dobro opremljeni, da lahko nadaljujejo svojo ofenzivo tudi pozimi. Sovjeti so izgubili velik del sirovin iz industrije v Ukrajini in hudih posledic v Moskvi niti ne zanikajo.

Vojno poročilo štev. 466

Obsežni letalski napadi na sovražne postojanke v Severni Afriki

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Severna Afrika: Italijanske in nemške letalske sile so nadaljevale s svojimi uspešnimi napadi na sovražne naprave pri Tobruku in Marsa Matruhu in so bombardirale letališče v egiptski puščavi. Delovanje našega topništva v odsekih pri Tobruku in Sollumu.

Angleška letala so metala bombe na Bengazi. Poškodovani so bili stanovanjski predele, kjer živi arabsko prebivalstvo. Letalski polet na Catanio ni povzročil ne žrtve ne škode.

Po Rooseveltovem govoru:

Roosevelt hoče izsiliti vstop Amerike v vojno

Izzivanja po preišljenem načrtu

Washington, 13. sept. AS. Predsednik Roosevelt je imel predvčerajšnjim na radiu govor, v katerem je rekel, da ne govori samo v imenu svoje države, temveč v imenu vse ameriške celine. Potem je govoril o znanem incidentu z ameriškim rušilec »Greerom« in rekel, da se je ta incident dogodil v vodah, ki jih vlada Združenih držav proglašja za »obrambni pas Združenih držav«. Skozi te vode vozijo ladje, ki prepeljujejo ameriški vojni material Angliji in drugim ameriškim zaveznikom. V naslednjem govoru pa je Roosevelt podal zgodovino petih incidentov, ki so jih imele ameriške ladje na morjih. Obtoževal je sile Osi, da hočejo imeti absolutno oblast nad morji, kar naj bi bilo predpogoj za dosego svetovne nadoblasti. Odločno je zatrdil, da bo Amerika z vsemi silami zaščitila dostavljanje orožja sovražnikom Osi. Rekel je tudi, da smatra te vode nujno potrebne za sistem ameriške obrambe in zato ameriške ladje in letala ne bodo več čakala, da bi jih podmornice prve napadle. Pojav sovražnih vojnih ladij v tem morskem pasu, ki ga Amerika smatra za svojo, je sam po sebi pomeni napad. Zaradi tega la on ukazal svojim vojnim enotam, da preganjajo nemške in italijanske vojne ladje, čim jih zagledajo.

Govor predsednika Roosevelta je naletel na živahen odpor zlasti med izolacionisti. Tako je senator Gillette dejal, da pomeni Rooseveltov govor odkrito vojno napoved. Senator Nye je mnenja, da ta nova Rooseveltova politika navzlic obstoječim zakonom politika Združene države v neposredno bližino vojne. Diplomatski krogi pa vidijo v Rooseveltovem govoru namero, da bi Atlantski ocean prav do Islandije postal nenevar in prost podmornic in letal držav Osi. Isti krogi pravijo, da Roosevelt ni prav nič omenil Japonske in da bi se dalo reči, da šteje Japonsko v posebno kategorijo, čeprav je z razglašeno svo-

bodo morj Roosevelt očitno opozoril Japonsko, naj nikar ne ovira ameriških ladij v japonskih vodah. Vse kaže, da hoče Roosevelt s svojimi dolgi govori stopiti v nenapovedano vojno in bi rad počakal samo na priliko, da bi sile Osi znova napadle ameriške ladje, ki plovejo v pasu, katerega Združene države smatrajo za svojo. Roosevelt sam nima moči in možnosti, da bi napovedal vojno kateri koli državi, pač pa lahko kot vrhovni poveljnik mornarice, letalstva in vojske ukaže ameriškim vojnim silam, da v obrambo Združenih držav nastopi povsod, kjer se mu zdi to potrebno. Če bi se takšni spopadi v takšnih okoliščinah ponavljali, potem prevladuje splošno prepričanje, da bi ti incidenti sčasoma dobili takšen pomen in obliko, kakršnega so imeli svojčas kitajsko-japonski spopadi, ki so prav za prav sprožili vojno, ki še do danes ni bila napovedana. Omotno stremljenje Roosevelta je, da hoče na vsak način stopiti v vojno, ker se pa s tem predlogom pred svoje ljudstvo ne upa stopiti, bo po ovinkih dosegel svoj namen in konec koncev ameriško ljudstvo postavil pred gotovo dejstvo.

Rim, 13. sept. AS. »Popolo di Roma« piše v svoji današnji številki o Rooseveltovem govoru in pravi, da je Roosevelt s tem svojim govorom samo potrdil svoj jasni namen, da hoče Ameriko spraviti v vojno. Amerika se je jasno izrekla za sodelovanje s sovražniki Osi, ki so Roosevelt napovedal, da bodo države, ki se vojskujejo proti Nemčiji in Italiji, imele pravico na dovoz vojnega gradiva in živeža z ladjami, ki jih bodo spremljale ameriške vojne ladje.

List pravi, da od danes naprej lahko ameriški topovi streljajo. Toda ti strelji nas ne bodo opozorili, da so Združene države v vojni. Toda to najbrž ne bo enako vplivalo na ameriško prebivalstvo. Amerikanci nji vedo, da je bil Roosevelt tisti, ki je hotel vojno za vsako ceno.

»Corriere della Sera« objavlja uvodnik pod naslovom »Premišljen načrt« in pravi, da je Rooseveltov govor nov dokaz, da se hoče vojskovati proti Nemčiji in Italiji in da je Roosevelt želel že od začetka vojne. Že od septembra 1939 je Roosevelt vedno izzival. Sedaj pa hoče pospešiti svoje delo in zato je dal ukaz, da naj ameriške vojne ladje streljajo na ladje Osi v ameriškem »obrambnem vodorju«. Toda list se vprašuje, kje so te ameriške »obrambne vode«. Resnica pa je, da hoče Roosevelt za vsako ceno spraviti Ameriko v vojno. Toda Italija in Nemčija se zavedata sile svoje pravice in sta zato popolnoma mirni v boju proti plutokratu in boljševikom.

Nemški listi: »Višek cinizma«

Monakovo, 13. sept. AS. Ves nemški tisk komentira Rooseveltov govor in poudarja, da bi bilo v zgodovini težko najti sličnejši zgradbi cinizma. Kadar Roosevelt izjavlja, da topovi ne bodo streljali, če Nemčija tega ne bo izzvala, tedaj je dobro znano, da na nemški strani ni bilo namena oddati topovske strele.

»Völkischer Beobachter« poudarja, da se je Roosevelt skrbno varoval, da bi določil področje, kjer bi morala biti ameriška sfera varna. Dnevnik dodaja, da ameriško ljudstvo nima več na razpolago mnogo časa, da reši svojo čast, svoj

Podpora očetom vojakov povišana

Rim, 13. sept. AS. Duce je odredil, da naj se od 15. septembra naprej dnevna podpora očetom vojakov, ki so pod orožjem, poviša dnevno na 8 lir, kadar je vojak brez matere.

Svicaški protest v Londonu

Bern, 13. sept. AS. Uradno je bilo objavljeno, da so bila letala, ki so v noči od srede na četrtek letela nad Švico, angleška bombna letala. Vlada je takoj naročila švicarskemu poslanstvu v Londonu, da naj vložijo odločen protest pri angleški vladi zaradi te kršitve švicarske nevtalnosti in da naj opozori angleško vlado, da se ti dogodki ne smejo več ponoviti.

Vzhodna Afrika: Angleško letalstvo je nadaljevalo s poleti nad ozemljem Gondarja in je bombardiralo postojanke. Naše čete so odbile napade sovražne pehote.

Kako Angleži opravičujejo svoj zločinski napad na bolnišnico v Gondarju

Rim, 13. sept. AS. Angleži hočejo na vsak način opravičiti svoj bombni napad na italijansko vojaško bolnišnico v Gondarju dne 7. septembra in trdijo, da je bilo nekaj paviljonov vojaške bolnišnice preurejenih v skladišča za velike količine živil. Da pa sovražnik ne bi mogel več pačiti resnice, da bi se otresele težke moralne odgovornosti zaradi tega bombardiranja, je treba na popolnoma jasen in odločen način reči, da bolnišnica v Gondarju, kakor tudi vsaka druga sanitetna naprava pod varstvom Rdečega križa, ni jemala pod svojo streho nikogar razen bolnikov in ranjenecv in strežnega osebja. V bolnišnici ni bilo nikoli urejeno nobeno skladišče živil in vojnega materiala; majhne količine živil, ki bi se tam mogle najti, pa so zgolj normalne količine za prehrano bolnikov.

To odločno zatrdilo z merodajnega mesta ne pušča prav nobenega dvoma glede resničnosti navedb in prav nobenega dvoma tudi o zločinu, ki so ga Angleži zagrešili, ker so svoje bombe zmetali na zdravstveni zavod in na ljudi, ki se niso mogli braniti proti takšnemu napadu. Ni to prvi primer, da je angleško orožje uničevalo stvari, ki z vojno nimajo nobenega opravka. Angleži so že v Cirenajki pokazali, da v svoji borbi ne izbirajo sredstev in da prav tako neusmiljeno kakor z vojniki ravnavajo tudi z nedolžnim civilnim prebivalstvom. Bombe na bolnišnice, cerkve in druge koristne ustanove za mirno civilno prebivalstvo prav gotovo niso znak srčne kulture in plemenitosti, pač pa dokaz velike pokvarjenosti in surovosti, ki jo sovražnik zmerom pokaže takrat, kadar mu ni mogoče streliti duha in morale nasprotnika in njegovega zaledja. Vsi takšni zločini kličejo po masčevanju in noben angleški račun ne bo ostal neopranan.

mir in svojo svobodo proti mračnim potezom predsednika, ki se pripravljajo, da bi zapisal najbolj mračno in sramotno stran ameriške zgodovine.

Ameriko je treba smatrati v vojni z osjo

Sofija, 13. sept. AS. Bolgarski listi, ki razpravljajo o zadnjem Rooseveltovem govoru, so mnenja, da je Združene države posled smatrati kot vojskujočo se silo proti Osi. Ukaz, ki ga je dobilo ameriško brodogradništvo, da naj napade sleherno ladjo Osi, ki pluje v tistem predelu morja, ki ga je Washington proglasil za svojo varnostno ameriško cono, smatrajo v Sofiji kot nov dokaz, da je Roosevelt popolnoma na strani Anglije in Sovjetske Rusije.

Madžarski listi: »Surovo izzivanje osi«

Budimpešta, 13. sept. AS. Vsi madžarski listi odločno zavračajo Rooseveltov govor in pravijo, da je ta govor nezaslišano izzivanje držav osi. Roosevelt je v svojem govoru samo pojasnil namene židov in masonov, te države pa, ki jih Roosevelt napada, hočejo Evropo osvoboditi demokratskega in plutokratskega jarma.

Angleška »leteča trdnjava« morala zasilno pristati na nemškem zasedenem ozemlju

Berlin, 13. sept. 1p. Včeraj je na ozemlju, zasedenem po nemških četah, morala zaradi motenj v aparatu pristati tako zvana angleška »leteča trdnjava«. Posadka letala je bila zajeta.

Francosko letališče bombardirano

Cannes, 13. sept. AS. Izvedelo se je, da je v noči na četrtek angleško letalo vrglo bombo velike vrste na La Baume v Savoiji. Dve eksplozivni in dve zažigalni bombi, najbrž angleški, sta padli v bližini letališča v Cannesu, in sicer v noči na sredo.

Petrograd napada 1200 bombnikov

Vojni dopisnik »Corriere della Sera« piše svojemu listu:

Tudi iz sovjetskih in angleških poročil je mogoče razbrati, da postaja položaj sovjetske obrambe vedno bolj kritičen. Celot London mora priznati, da so Nemci na nekaterih krajih le še 20 km oddaljeni od Petrograda. Poročila javljajo, da divjajo boji na vseh odsekih z nenavadno silovitostjo. Kljub velikanski porabi materiala in streliva divja boj brez prestanka. Samo Odesa je imela mirnejšo noč.

Noči so vedno bolj mrzle in v severnem odseku pri Petrogradu je padel prvi sneg. Sovjetsko poveljstvo se sedaj zaveda, da bodo prihodnji tedaj odločilni za razvoj vseh operacij na ruski fronti.

Vsa poročila iz Moskve poudarjajo, da nemško letalstvo neprestano silovito napada Petrograd. V Moskvi pravijo, da imajo ti napadi tudi ta namen, da bi porušili moralo branilcev in prebivalstva in da bi tako prišlo do predaje mesta. Dvoje predmetov je zavito v plamene. Položaj je torej vedno bolj kočljiv in resen, posebno, ker nemško letalstvo silno nadkriljuje že po svojem številu sovjetsko letalstvo. V pričakovanju odločilnega napada vojaški inštruktorji v Petrogradu uče delavce uporabljati ročne granate in uporabo strelnega

orožja. Računajo, da do 1200 nemških bombnikov napada bivšo carsko prestolnico.

V srednjem sektorju hudi protinapadi Timošenka pri Velikih Lukih niso mogli dovesti do zaželenega predora nemških črt. Nemci so hitro zbrali južno od Ilmenskega jezera nove čete in prehajajo v protinapad.

Pač pa se je za Ruse močno poslabšal položaj na Dnjepru. Nemcem se je posrečilo, da so južno od Gomela predrl rusko obrambo in na reki Desni (ki se pri Kijevu izliva v Dnjeper) zasedli mesto Cernigov. Ta poraz sovjetskega uradno poročilo tudi samo priznava. Vdor nemških čet pri Cernigovu severno od Kijeva tako zelo ogroža tudi Kijev, da je računati s skorajšnjim njegovim padcem. Pa tudi v spodnjem toku Dnjepra se je Nemcem posrečilo zgraditi močno mostišče na levem bregu Dnjepra in je sedaj na tem kraju pričakovati hude nemške ofenzive. Generalu Budjenniju grozi, da bodo njegove armade ponovno zajete v klešče in razbite, kakor se mu je že primerilo na zapadni strani Dnjepra.

Istočasno poročajo, da nemške čete močno pritiskajo v odseku pri Murmansku, kamor se došla nova nemška ojačanja.

Naredbe Vis. Komisarja

Predpisi za trgovanje s krompirjem in suhim fižolom

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi kr. ukazov z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291 in z dne 7. junija 1941-XIX, št. 454 in smatrajoč za potrebno ukreniti radi prehrane,

odreja:

Clen 1. Za proizvodnjo krompirja in suhega fižola se predpisuje obvezna prijava, ki jo morajo poslati pridelovalci pokrajinskemu Prehranjevalnemu zavodu v desetih dneh po spravilu.

Od prijave obveznosti so izvzeti tisti, ki pridelajo krompirja v količini pod 500 kg in suhega fižola v količini pod 50 kg.

Clen 2. Po določbi iz prednjega člena prijavitelj krompirja in suhega fižola pridelovalec ne sme prodati drugam kot pokrajini. Prehranjevalnemu zavodu ali ustanovam in tvečkam, ki jih ta pooblasti za nakupovanje.

Clen 3. Pogodbe o prodaji krompirja in suhega fižola, sklenjene, preden je stopila ta naredba v veljavo, za množine nad 500 kg oziroma nad 50 kg, se morajo prijaviti pokrajinskemu Prehranjevalnemu zavodu z navedbo datuma pogodbe in kupčevega naslova.

Clen 4. V smislu določbe člena 2. za nakupovanje krompirja in suhega fižola pooblaščenec ustanove in tvečke si morajo priskrbeti za prevoz nakupljenih količin posebne prevoznice, ki jih bo izdajal Prehranjevalni zavod. Mimo tega morajo voditi o nakupljenih in prodanih količinah prejemni in oddajni vpisnik, ki ga potrdi pred uporabo pokrajinski Prehranjevalni zavod, kateremu morajo tudi vsakega prvega in vsakega petnajstega v mesecu poslati izpisek vpisnika.

Pokrajinski Prehranjevalni zavod sme po potrebi organizirati in vzpostaviti razdeljevanje, trgovino in porabo krompirja in suhega fižola.

Clen 5. Kršitelji predpisov te naredbe se kaznujejo v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do šestih mesecev in z zapleno blaga.

Clen 6. Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 11. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Predpisi o klanju drobnice

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi kr. ukazov z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291 in Ducejevega razglaš z dne 17. maja 1941-XIX in

da se ohrani stanje ovčereje,

odreja:

Clen 1. Prepoveduje se klanje ovac in neskolpljenih ovnov, ki še niso dobili popolnega stalnega zobovja sekalec.

Okrajni načelniki lahko na predlog okrajnega kmetijskega strokovnjaka ali veterinarja izdajo dovoljenje za zakol bolehe ali za plemo nesposobne drobnice, kakor tudi za kmečke razpoloževalne potrebe odvečnih ovnov, ter ob nujnih primerih.

Clen 2. Kršitelji predpisov te naredbe se kaznujejo v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do šestih mesecev.

Clen 3. Razveljavljajo se vsi prejšnji predpisi, ki nasprotujejo ali niso združljivi s predpisi te naredbe, ki stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 11. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Prepoved izdelovanja in prodaje slaščic, izdelkov iz žitne moke, jaje itd.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podlagi kr. ukazov z dne 3. maja 1941-XIX, št. 291 in 7. junija 1941-XIX, št. 454, ter smatrajoč za potrebno ukreniti zaradi prehrane,

odreja:

Clen 1. Nihče ne sme proizvajati, prodajati, uporabljati in trošiti mlečne smetane.

Clen 2. Od 1. oktobra 1941-XIX dalje se prepoveduje izdelovanje piškotov in slaščičarskih izdelkov, svežih ali suhih, pripravljenih iz žitne moke (pšenične, rži, ječmena, ovsa, koruze, riža), z racioniranimi masčobami (surovim maslom, oljem, slanino, maslo) in v jaje.

Clen 3. Prodaja piškotov in slaščic, že proizvedenih iz snovi, navedenih v prednjem členu, je dovoljena do 15. oktobra 1941-XIX.

Clen 4. Količine žitne moke, masčob in jaje, ki jih bodo imele izdelovalnice piškotov in slaščičarne opolnoči dne 30. septembra 1941-XIX, se morajo prijaviti do vseh dne 5. oktobra 1941-XIX pokrajinskemu Prehranjevalnemu zavodu, ki odredi uporabo zaloga.

Clen 5. Kršitelji predpisov te naredbe, ki stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino, se kaznujejo v denarju do 5000 lir, v hujših primerih pa z zaporom do šestih mesecev in eventualno tudi z začasnimi ali trajnimi odvzemi obrtnega dovolila.

Ljubljana, dne 11. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Cene za surove kože

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino skladno z naredbo z dne 11. septembra 1941-XIX, št. 102, določa za surove kože, ki jih proizvajalci mesarji oddajajo trgovcem, naslednje cene za kg v lirah: volovske 19, kravje 19, bikov 17, telečje 22, ovčje 19 (kos), kozličkov 15 (kos), konjske 10 za kg, mul 8 za kg, oslov 8 za kg, svinj 10 za kg od aprila do 30. novembra, svinj 15 za kg od decembra do 31. marca, svinj, uvoženih, 5 za kg od aprila do 30. novembra, svinj uvoženih 7 za kg od decembra do 31. marca.

Ljubljana, dne 11. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli.

Maksimalni cenik za kočevski in trboveljski premog

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino določa v smislu svoje naredbe z dne 9. maja 1941-XIX, št. 17, najvišje cene za premog iz rudnikov v Kočevju in Trbovljah:

Za rudnik Kočevje: Prodajna cena na debelo franko vagon rudniška postaja brez javnih da-

Sovjetska protestna nota ni napravila nobenega vtisa v Bolgariji

Sofija, 13. sept. AS. Protest moskovske vlade zaradi obnašanja Bolgarije, ni napravil nobenega posebnega vtisa med političnimi krogi, ki so blizu bolgarski vladi, kjer se poudarja, da so sovjetske obtožbe proti Bolgariji brez podlage, ker je znano, da bolgarska pristanišča niso sposobna za vojne ladje.

V Sofiji poudarjajo, da je te sovjetske obtožbe proti Bolgariji že dolgo razširjala angleška agencija Reuter. Torej gre tudi sedaj za navadno propagando, ki pa ne bo napravila vtisa na nikogar. Bolgarija pa bo ostala v tem oziru popolnoma brezbržna in mirna.

Bolgarski listi pa opozarjajo, da je včeraj začela veljati v Bolgariji nova uredba za obrambo bolgarskega naroda. Ta zakon o obrambi določa, kakor je znano, smrtno kazen za komuniste, ki hočejo s svojim delovanjem razrediti duhovno ednost bolgarskega naroda. Smrtna kazen je določena tudi za tiste, ki bi sprajljali v nevarnost osebno nedotakljivost bolgarskega vojaka, prav tako pa tudi vojakov, ki pripadajo zavezniškim državam Bolgarije. V teh primerih bodo s smrtno

kaznijo kaznovani tudi tisti, ki hočejo izrabljati sedanje izredne razmere, da bi dosegli velike nedovoljene dobičke. Ta zakon določa tudi, da morajo biti iz državne službe ali pa javne napol državne službe odstranjeni vsi tisti, ki so osumljeni komunizma in ki so usmerjeni v protinarodnem smislu.

S tem v zvezi poudarjajo v Sofiji, da sedanja nervoza sovjetske vlade sloni tudi na teh odločnih ukrepih bolgarske vlade proti komunističnim elementom, ki delajo po nalogu iz Londona.

V prvi polovici meseca oktobra se bo začela v Sofiji razprava proti 35 osebam — med njimi so štirje tuji, — ki so obdolžene, da so delovale proti državi. Obdolženci so izvršili tudi mnogo hudih sabotažnih dejanj ter so bili v službi angleškega in jugoslovanskega poslanstva v Sofiji. Pripravljati so morali državni udar v Bolgariji, ta državni udar pa bi moral prinesiti na oblast levčarskega pripadnika zemljoradniške stranke Dimitrova. Med glavnimi obtoženci je tudi bivši ravnatelj angleškega tiskovnega urada pri angleškem poslanstvu v Sofiji Norman Davis, toda ta se skriva na begu.

Sport

Smoter športne vzgoje je podjetna, zdrava in utrjena mladina

Ko so se zbrali tekmovalci, da bi se borili za svetovno olimpijsko prvenstvo zadnje olimpiade, je stopil prednje Sven Hedin in jih nagovoril takole:

Zbrali ste se k plemeniti in viteški tekmi, da bi pokazali gledalcem vseh narodov kako ste se trudili, da bi z železno energijo, krepko voljo in neutrudljivo vajo napeli svoje moči, da bi si priborili olimpijski venec.

Vendar ne gre za minljive, enodnevnne zmage, vaš cilj je višji. Ko si prizadevate, da bi obvladali svoje telo, ko do skrajnosti napenjate vaše moči, mišice in živce, ne pozabite na eno: oblikujte karakter, da boste sposobni za velika dela!

Sven Hedin, ki je tako govoril izbranim tekmovalcem vseh narodov, je brez dvoma poznal dobro kot maločlovek, osnovno misel ustanovitelja modernih olimpijskih iger Pierre de Coubertina: v športu ne gre za zmago, temveč za borbo; ne gre za slavo in nagrado, temveč za trajno prizadevanje za moč in odpornost mladega človeka. Mladina naj bo stremelca. Stremenje po izpopolnjevanju, katerega se navadi naraščajoči pri telovadbi, pri tekih in skokih, pri plavanju in smučanju, mora postati njegova duševna last. Športnega področja, ki je mladini najbližje, naj se prenese v letih dozorevanja na vsa druga področja osebnega oblikovanja.

V vseh časih so stremeli vzgojitelji za tem, da bi mladino zainteresirali za kakršno koli dobro udejstvovanje. V vseh časih so hvalili one, ki so radi sedeli pri knjigah, ki so se opirjali tega ali onega dela, kakaj znano je, da je lenoba največji škodljivec plemenitega oblikovanja.

Nova doba je priznala mladini pravico do športa. Športnemu pokretu se moramo zahvaliti za spoznanje, da ima mladina pravico do igre, da je igra naravna potreba razvijajočega se človeka. Kakor v antičnih časih, tako stremimo tudi danes za tem, da so fantje in dekleta zdravi, mišičasti, lepo razviti, vedri in pogumni.

Vedno večje je število staršev in šolnikov, ki se ne brigajo le za to, da bi otroci izvrševali šolske naloge, temveč tudi za to, da jih zaposlijo s telesnim delom na polju, ali da jih pošiljajo na kopališča, k telovadbi, na izlete. V tem je velik napredek. Če so se naši predniki zadovoljevali s tem, da so prinesli otroci odlična spravičala iz šole in da so doma radi jedli, moramo priznati sodobnikom, da imajo

glede svojih vzgojnih dolžnosti kirše poglede. Radi jih pošiljajo k telovadbi, vodijo jih na izlete, kupujejo jim smuči, drsalke, kolesa. V tem oziru je zlasti napredna Ljubljana. Na kopališčih vidite vse polno otrok, v plavalni šoli Ilirije je bilo letos čez 700 učencev, na ulicah vidite postavne in zagorele mladeniče in mladenke, katerim se vidi, da so bili deležni vsestranske telesne vzgoje. Dobrih dvajset let so delali naši športniki na propagandi telesne kulture. Uspehi so iz leta v leto vidnejši.

Na pripravljenosti, katero je osvojila najprej inteligenca, moramo delati naprej. Ne gre le za to, da bomo imeli odlične športnike, temveč za to, da bodo tudi podeželski krogi deležni športne vzgoje. Iz dneva v dan moramo misliti na vzgojo našega naroda, ki mora postati intenzivnejša in vedno bolj vsestranska. Šport v službi naroda mora postati geslo vseh, ki so pripravljeni sodelovati. Začeli smo pri mladini in to je jamstvo, da smo na dobri poti.

Naša mladina mora postati odpornejša, odločnejša, bolj samozvestna, bolj pogumna, zlasti pa zdrava! Če res, da so stoletja težkega življenja naših prednikov zapustila Slovenecem premalo odpornosti in samozvesti in preveč pohlevnosti in ponižnosti, tedaj nam je tem bolj potrebna trda športna vzgoja, ki naredi človeka zdravega in močnega, ki spremeni mevo v moč, ki nudi mrkemu razvedrilo, slabotnemu moč. Fantje naj se urijo v igrah in tekih; v smučanju in kolesarjenju, naj merijo svoje sile in napenjajo svoje moči, da ne bodo mehkužni, pač pa krepki. Pogosto naj tekmujejo. Tekmovanje razvija stremenje po zmagi, priprava na tekmovalstvo pa krepi voljo in vztrajnost. Šport vzgaja tudi k pogumu, kakaj pogumen je oni, ki zaupa v svoje preizkušene moči. In kje imamo več priložnosti preizkusiti svoje telesne sposobnosti kakor v boks in telovadbi, drznih smukih in smelih alpinističnih podvigih!

Kakor so otroci največje bogastvo vsake družine, tako je mladina najdragocenejši zaklad vsakega naroda. Zlasti velja to za majhne narode. Če so veliki narodi smatrali za svojo dolžnost, da so uvedli obvezno športno vzgojo, tedaj moramo pibiti, da je za nas podcenjevanje in zanemarjanje športne vzgoje nedopustno. Krepko, karakterno in stremelca mladino hočemo vzgojiti in zato ji bomo radi dali časa, da bo posejala športna igrišča, da bo prirejala izlete, da bo kolesarila, veslala in smučala.

Zaključek pokrajinskega plavalnega prvenstva Slovenski prvak na 1500 m je Močan

Na kopališču Ilirije je bilo včeraj popoldne zaključeno letošnje trdnostno plavalno prvenstvo, ki se je letos zaradi prilik pomaknilo nekoliko nazaj in začelo v malo pozen termin. To pa predvsem zaradi vremena, ki v sedanjem času ni več tako stalno in bi bil to le najboljši slučaj, če bi bilo vsaj prireditelji naklonjeno. Ta najboljši slučaj je seveda izostal; ugodno so potekale tekme samo prvi dan, ki je bil sončen in celo zelo tople. Drugi je bilo že nekoliko slabše, včeraj pa najslabše. Ker pa so odpravili že dva dela, so končali včeraj kljub dežju, ki je za časa prireditve sicer malo ponehal, še tretjega najkrajšega. Njegov spored je obsegal samo 3 točke: plavanje na 1500 m, štafeta 8x200 m prsno in ekshibicijske skoke. K temu so dodali sicer še 2 točki, 50 m prosto za mladino in 100 m prsno moški, ki sta zaostali še od prej, vendar to trajanja ni mnogo podaljšalo.

Rezultati včerajšnjih tekem so naslednji: 8x200 m prsno, gospodje. Med tremi nastopajočimi štafetami je prišla prva na cilj najboljša štafeta A v postavi (Zigon, Brozovič, Herzog) v času 9:32.5, sledila ji je štafeta B (Sovre, Prešern, Migejka) 10:13, v njej pa štafeta C (Krašovec, Fugina, Hočevar) 11:19.4.

1500 m prosto gospodje. Močan, ki je letos v veliki formi, je z lahkoto zmagal ter postavil odlični najboljši rezultat z 21:29.8. Drugi je Mihael: jatev: kosovec L 120, kockovec L 108, orehovec L 96, grahovec L 82, zdrob L 68.

Prodajna cena na malo za trgovce v Ljubljani: Franko skladišče prodajalca, vključno vse javne datave: kosovec L 172, kockovec L 157, orehovec L 150, grahovec L 133, zdrob L 116.

Za rudnik Trbovlje: Cena za rudniško upravo v Ljubljani franko vagon obmejna postaja Laze — brez javnih datave: kosovec L 229, kockovec L 212, orehovec L 179, grahovec L 162, zdrob L 137.

Prodajna cena na malo za trgovce v Ljubljani: Cena se razume franko skladišče trgovca, vključno vse javne datave: kosovec L 303, kockovec L 298, orehovec L 245, grahovec L 225, zdrob L 196.

Ta cenik stopi takoj v veljavo.

Ljubljana dne 10. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar

Emilio Grazioli

lek 22:45.9.3. Hudnik 24:39.7, 4. Rotar 25:20.3, 5. Smrkolj 25:20.4, 6. Jovanovič 26:00.3, 7. Vlahy 26:40.4, 8. Andoljšek 27:28.4. Zanimiva borba je bila med Rotarjem in Smrkoljem. Prvi je zmagal samo za udarec roke.

50 m prosto mladina: 1. Urbas 34.4, 2. Sežun 35.9, 3. Poženel. Tu ni šlo popolnoma zares, zato nimajo tekmovalci točnih časov.

100 m prsno gospodje. Med moškimi je plaval tudi Wernerjeva in je izboljšala svoj prejšnji rezultat z 1:36.2 na 1:35.2. Prvi je bil Zigon z 1:29.6. Sledili so ekshibicijski skoki. Skakali so: Šega, Madon s stolpa, Janovsky in Pribovešek pa s 5 metrske deske. Skokom je sledila še waterpolo tekma, v kateri so bili, ojačeni s Fuskom, premagali plave s 5:3.

Po končanem sporedu so se člani plavalne sekcije poslovili s predsednikom dr. Lapajnetom od svojega dolgoletnega trenerja in vodje plavalne šole gosp. Kšutnerja, ki se bo sedaj vrnil v svojo domovino.

To prvenstvo je pokazalo, da je plavalna sekcija Ilirije kljub slabšim razmeram letos marljivo delala in tudi mnogo naredila. Pod vodstvom svojega zelo dobrega trenerja so plavalci vso sezono neumorno trenirali. Najrazveseljivejša za plavalno sekcijo pa je to, da si je vzgojila veliko število novih mladih moči, ki so dosegale za svojo dobo že kar najboljšje rezultate. Ilirija, ki tako najbolj pravilno dela, je sedaj ne samo kvalitetno, ampak tudi po kvantiteti zelo dobra, ter je letos zanj velika škoda v tem, da se ni mogla s kom drugim primerjati in tekmovali kot s samo seboj.

Če pogledamo še splošno organizacijo tega tekmovalstva, moramo reči, da se je ravnala po vsem, samo v obratnem smislu. Prvi dan ni šlo vse tako od roke, kot je bila to za Ilirijo navada, ki jo je vedno odlikovala. K temu je morda pripomogla nerodna razdelitev funkcij in precej tudi nediscipliniranost plavalcev, ki so povzročili v gneči za startom precej zmešnjave. Tudi časomerilci so tokrat malo slabše opravili svoje delo. Drug dan pa se je ta hiba že izboljšala in vse je šlo zopet tako kot vedno poprej. To se je raztegnilo še na naslednji, zadnji dan.

Za žensko atletsko prvenstvo v Novem mestu so določeni sledeči sodniki: vrhovni sodnik Hvale, vodja tekmovalstva Zupancič, sodniki: Perovič, Finc, Vahtar, Kermavner, Mervlja, dr. Žebot in geom. Černe.

Gospodarstvo

Duce za gorske kmete

Duce je odredil, da se naj gorskim kmetijam dovoli ali popolna opustitev unificiranih davčin ali pa zmanjšanje za 50%.

Popolnega odpisa bodo deležni vsi kmetje in kmetijski delavci za zemljišča, ki leže nad 800 metrov visoko.

Znižanja za 50% pa bodo deležni kmetje in kmetijski delavci za zemljišča, ki leže 400—800 metrov (nadmorske višine), za katere smatra predpostavljena pokrajinska komisija, da jim daje kmetija slab donos.

Breme zaradi olajšav bo prevzela nase država. Pristojni ministri bodo izdali podrobna navodila za izvedbo tega ukrepa, v katerih bodo vsebovane praktične izvedbe Ducejevega odloka. Oprostitev ali zmanjšanje se bo začelo izvajati z letom 1942.

Za leto 1941 bo pa olajšava za zemljišča, ki leže 800 m nad morjem omejena na dve šestini skupne davčne obremenitve, ki so normalno plača v obdobjih meseca oktobra in decembra.

Licenciranje bikov v novomeškem okraju

V smislu zakona o pospeševanju živinoreje se s odlokom Visokega komisariata v Ljubljani odreja redno licenciranje bikov v novomeškem okraju in občinah bivšega krškega okraja v dneh 17., 18., 19. in 20. septembra t. l. po naslednjem vrstnem redu: Dne 17. septembra ob 8 na sejmišču v Novem mestu za občine Novo mesto, Šmihel—Stopiče, Prečna in St. Peter. Ob 10.30 v Mirni peči za obč. Mirna peč; ob 12 na Mirni za obč. Mirna; ob 14 v St. Rupertu pri Jakilu za obč. St. Rupert; ob 16 v Mokronogu za obč. Mokronog, Tržišče in Trebelno; ob 18 na sejmišču v Šmarjeti za obč. Šmarjeto, Belo Cerkev in del obč. St. Peter. Dne 18. septembra ob 8 v Škocjanu za občino Škocjan. Ob 10.30 na sejmišču v Kostanjevici za obč. Kostanjevico in Sv. Križ. Ob 14 v St. Jerneju za obč. St. Jernej; ob 16.30 na Mokrem polju za obč. Orehovo; ob 17.30 na Ratežu za obč. Brusnice. Dne 19. septembra ob 8 v Toplicah za občini Toplice in Črmošnjice. Ob 10 na Dvoru (pri Mozeju) za obč. Dvor in Ajdovec; ob 11.30 v Hinjah za obč. Hinje; ob 14 v Ambrosu za obč. Ambros; ob 16 v Zagradcu pri Orlu za obč. Zagradec in vas Orla in Sela občine Sela—Šumberk; ob 17 na sejmišču v Žužemberku za obč. Žužemberk. Dne 20. septembra ob 9 v Doberniču za obč. Doberniče in nekatere vasi občine Sela pri Šumberku. Ob 11 v Vel. Loku na sejmišču za obč. Velika Loka; ob 14 v Trebnjem pri Pavlinu za obč. Trebnje.

K licenciranju je prignati vse bika nad 15 mesecev starosti brez ozira na to, ali so že licencirani ali ne, torej tudi one, ki so bili naknadno licencirani. Licencovalni komisiji je treba predstaviti tudi vse plemenjake rodovniških organizacij. Lastniki že licenciranih bikov naj prinesejo s seboj stare dopustnice in podatke o poreklu, če so bili potomci rodovniških krav. Vsaka pripustitev nelicenciranih bikov na domače in tuje krave se bo strogo kaznovala.

K licencovanju je pripeljati prav tako vse merjasce in merjaške v starosti nad 5 mesecev, ki se nameravajo uporabljati za plemenjenje svinj, ker je po zakonu vsako zakotno pripuščenje neocenjenih plemenjskih živali kaznivo.

Vsi biki nad 15 mes. stari ter vsi merjasci nad 5 mesecev starosti se morajo prignati točno ob določenem času na imenovano mesto.

Blokiranje ovac in koz, namenjenih zakolu. Od 1. oktobra 1941 do 30. septembra 1942 so blokiranje vse ovce in koz, ki so namenjene zakolu. Za potrebe javnosti in civilnega prebivalstva mora vsak lastnik, oz. rejec ovac in koz odatiti 50% ovac in koz pod 1 letom in 7% svojih čred ovac in koz nad 1 letom. Izvzeti pa so lastniki in rejci, ki nimajo več kot 5 glav.

Cene medu so uradno določene v Italiji na 21.50 lire za kg netto, v škatlah 23.50 lir brutoteže, v steklenih posodah 7.50, 9.50, 13, 14, 16.50, 19.50, 21.50 in 26.50 lir za teže 220, 300, 450, 500, 600, 750, 800 in 1000 gramov.

Fuzija v tržaškem bankarstvu. Dovoljena je fuzija dveh tržaških denarnih zavodov Julijska ljudska banka in Kreditni konzorcij za trgovino in industrijo. Oba zavoda sta bila združena z neomejenim jamstvom.

Umrli nam je naša ljubljena soproga, mama, stara mama in tašča, gospa

Franciška Vujčič
roj. Rebek

soproga viš. pošt. kontrolorja v pok.

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 15. septembra 1941 ob 3 popoldne z 2al, kapelice sv. Frančiška, k Sv. Križu.

Ljubljana, Divača, 13. sept. 1941.

Globoko žalujoči ostali

Umrli so naša mama

Jerica Kržišnik

v železnikih, v starosti 61 let.

Ljubljana, dne 13. septembra 1941.

Kržišnikovi in sorodstvo

Ukrepi za zaščito javne varnosti Provvedimenti per la tutela dell'ordine pubblico

Nova odredba Visokega Komisarja — Smrtna kazen za napad na vojake, policijo ali uradnike, za atentate in sabotažo, subverzivno propagando itd. Ustanovitev izrednih sodišč — Nova ura za gibanje prebivalstva — Ta odredba stopi v veljavo danes

Sobotna številka Uradnega lista objavlja sledečo odredbo Visokega Komisarja:

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino na podstavi člena 3. kr. ukaza s dne 3. maja 1941-XIX, št. 291, na podstavi člena 1. kr. ukaza s dne 7. junija 1941-XIX, št. 454 v zvezi s členom 6. kr. ukaza s dne 18. maja 1941-XIX, glede na razglas poveljnika XI. armadnega zbora s dne 15. aprila 1941-XIX, glede na lastne naredbe s dne 4. junija 1941-XIX, št. 38, s dne 12. julija 1941-XIX, št. 65 in s dne 31. julija 1941-XIX, št. 75 in na podstavi zakona s dne 6. januarja 1929 in njegovih poznejših sprememb,

odreja:

Člen 1.

Organi, ki jim je poverjeno straženje meje bodo uporabljali orožje zoper vsakogar, ki bi ga zalotili pri prekrščitvah meje izven predpisanih prehodov v času od sončnega zahoda do zore, to pa tudi podnevi, če ne obstane na prvi poziv.

Člen 2.

Kdor koli ima, ne da bi bil predpisno pooblaščen, strelno orožje, municijo ali razstreliva, tudi če niso njegova last, jih mora izročiti v teku drugega dne, ko stopi ta naredba v veljavo, najbližjemu poveljništvu kr. karabinjerjev.

Oseba, pri kateri se dobi strelno orožje, municija ali razstreliva po preteku tega roka, se kaznuje s smrtjo.

Ista kazen se uporabi, če se najdejo orožje, municija ali razstreliva v hišah s zasebnimi stanovanji ali v drugih prostorih, zoper rodbinskega poglavarja, čigar je stanovanje, oziroma zoper ti-stega, ki ima odgovornost ali nadzorstvo nad lokalom, kjer je bila taka stvar najdena; če tega ni, pa zoper tistega, ki ga zastopa.

Člen 3.

Mimo tega se uporabi smrtna kazen: a) zoper vsakogar, ki bi ogrozil varnost italijanske oborožene sile, organov civilne uprave ali policije;

b) zoper vsakogar, ki bi storil ali poskušal storiti dejanja, ki merijo na to, da se poškodujejo industrijske in železniške naprave ali kakor koli moti redno poslovanje javnih naprav;

c) zoper vsakogar, ki stori ali poskuša storiti kaznivno dejanje zoper osebo ali lastnino s namenom, da bi ogražal javni red ali če je iz dejanja nastalo ali moglo nastati hudo kršenje javnega reda;

d) zoper vsakogar, pri komur se dobe proglasi, emblemi, znaki ali drug prekratni propagandni material ali ki bi se udeležil shodov ali sestankov istega značaja ali ki bi se kakor koli udeleževal za rušenje javnega reda;

e) zoper vsakogar, ki daje zavetje ali vzame pod streho v tem ali v prednjem členu omenjene osebe ali osebe, ki jih išče policijsko oblastvo zaradi kakšnega kaznivnega dejanja iz teh členov.

Enaka kazen se uporabi zoper naslovatelje, soudeležence in pomagatelje.

Člen 4.

Kazniva dejanja iz prednjih členov sodijo po naglem postopku izrednega sodišča treh članov.

Sodišče postavi od primera do primera Visoki komisar, ki mu določi tudi predsednika. Z istim odlokom imenuje državnega tožilca in organa, ki naj opravi posle zapisnikarja. Na razpravi brani obdolženca branitelj, ki ga izbere sam; če pa tega ne stori, ga uradoma imenuje predsednik sodišča.

Člen 5.

Če sodišče na podstavi razpravnih podatkov spozna, da so dani vsi znaki kaznivosti, izreče smrtno obsodbo; smrtna kazen se izvrši s streljanjem v naslednjih 24 urah, če le mogoče v kraju, kjer je bilo kaznivno dejanje storjeno ali odkrito. V nasprotnem primeru odstopi sodišče spise pristojnemu kazenskemu oblastvu.

Člen 6.

Brez posebne dovolilnice, ki jo izda oblastvo javne varnosti, ne sme nihče iz hiše:

v ljubljanski občini od 22. do 5. ure;

v drugih občinah pokrajine od 21.30 do 5. ure.

Ustrezno temu je skrajšan tudi čas, v katerem je dovoljen promet s motornimi vozili, določen v členu 1. naredbe s dne 12. julija 1941-XIX, št. 65. Kršitelji se kaznujejo s denarju od 100 do 1000 lir in v hujših primerih tudi s zaporom do treh mesecev. V primeru iz prednjega odstavka se mimo tega odvzame prometno dovolilo, v hujših primerih se tudi zapleni motorno vozilo.

Člen 7.

Čas za zapiranje gostinskih obratov se določa takole:

za hotele, restavracije in kavarne v mestu Ljubljana na 21.30 uro,

za druge gostinske obrate (bifeji, krčme, vinotote, pivnice itd.) v mestu Ljubljana in za vse gostinske obrate sploh v drugih krajih pokrajine na 20.30 uro.

Kršitelji se kaznujejo s zaporom od 50 do 5000 lir, v hujših primerih pa s zaporom do treh mesecev kakor tudi s začasnim ali dokončnim odvzemom obrtne pravice.

Člen 8.

Obveznost prigrisati priseljence v Ljubljansko pokrajino po naredbi s dne 4. junija 1941-XIX, št. 38, velja tudi za tiste, ki vzamejo tamkaj omenjene osebe na stanovanje.

Prijava se mora napraviti v treh dneh, ko stopi ta naredba v veljavo; če se pa sprejme taka oseba na stanovanje po tem datumu, v teku drugega dne po sprejemu na stanovanje.

Kršitelji se kaznujejo s zaporom od treh do šestih mesecev in v denarju od 1000 do 5000 lir. Na isto mero se zvišujejo kazni iz člena 4. omenjene naredbe.

Člen 9.

Ta naredba, ki ukinja vse druge nasprotujoče ali s njo nezdružljive predpise, stopi v veljavo

na dan objave v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana, dne 11. septembra 1941-XIX.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino:

Emilio Grazioli.

✱

Znano nam je, kaj je Visoki Komisar v Ducejevemu imenu v teku obstanke Ljubljanske pokrajine pri vsaki priliki govoril. Naglašal je, da hoče Italija avtoritativno in pravično izvrševati postave, ki je Duce z njimi ustanovil Ljubljansko pokrajino. Poudarjal je, da hoče Italija ohraniti v teh krajih red in mir. Take izjave je Visoki Komisar dal pred tla- ni sosveta, naglašal jih je takrat, ko je obiskal ljubljanski občinski svet, naglašal, kadarkoli je prišla k njemu kaka deputacija, isto je izjavil, kadar se je mudil zunaj na deželi, ko je obiskal doslej nad 40 slovenskih občin, prav tako pa, ko je obiskoval razna industrijska podjetja, kjer se je seznanjal s stanjem našega delavstva.

Pri vseh teh in podobnih prilikah je Visoki Komisar povedal, da Italija od prebivalstva teh krajev ne zahteva prav nič drugega kakor zgolj to, da drži besedo popolne lojalnosti, katere je bila dana zmagovalnemu narodu. To besedo so takoj spočetka bili dali najbolj vidni ljudje teh krajev. To je zelo malo, kar zdaj Italija zahteva od prebivalstva, zlasti še, če pomislimo, kako se Italija za to pokrajino zdaj briga ter ji daje take zakone in uredbe, ki dokazujejo njeno popolno pravičnost. Seveda pa ne smemo pozabiti, kar je Visoki Komisar svojim gorenjim izjavam vedno znova pristavljala, da prebivalstvo te velikodušnosti nikakor ne sme zamenjati s slabotnostjo. Kdor bi kaj takega mislil, se bo moral kmalu prepričati, da se je kruto motil.

Dolgo časa so v Ljubljanski pokrajini bile razmere docela lojalne, kar je moral priznati vsakdo, kdor je prišel sem. Toda razni elementi, ki se njihovi vojaški porazi na bojišču vsak dan in vedno bolj večajo, so začeli tudi tukaj vihati svojo zastavo nemira in nerada. Tem ljudem je neljub red in mir, ki je doslej vladal med prebivalstvom te dežele. Neljubo jim je bilo, da so prebivalci te pokrajine tako mirno lahko izvrševali svoje poklicne dolžnosti ter s svojimi mirnim delom dajali podlago svojemu blagostanju.

Da delavnim slovenskim ljudem zagotovi varnost, da bodo še naprej mogli delati za svojo boljšo prihodnost v okviru Velike Italije, je Visoki Komisar izdal gorenjo naredbo, katere je včeraj, to je v soboto, stopila v veljavo.

Ta naredba je bila potrebna, ker je treba ohraniti mirno življenje v tej pokrajini, kakršno je bilo doslej. Mirni slovenski ljudje se s to naredbo, ki je bila izana tudi njim v korist, nimajo nič bati, saj ta naredba s večjim poudarkom zagotavlja delavnim in lojalnim prebivalcem mir in blagostanje. Naredbe ni treba še posebej razlagati. V tej zvezi lahko še dodamo, da bivši jugoslovanski zakoni v tem oziru tudi še za naprej veljajo, zato je ta naredba dovolj jasna vsakomur, ki je dobre volje. Državljanji, ki so doslej bili mirni in lojalni ter so že doslej ubogali postave, bodo taki tudi poslej. Njim določila te naredbe ne veljajo. Pač pa veljajo določila te naredbe tisti peščici ljudi, ki velika večina

Una ordinanza dell'Alto Commissario — La pena capitale sarà applicata agli attacchi contro Forze Armate Italiane, organi civili e Polizia, al danneggiamento degli impianti industriali e ferroviari, a diramanti della propaganda sovversiva ecc. — Istituzione dei Tribunali straordinari — Nuove ore della circolazione — L'ordinanza entra in vigore oggi

Il Bollettino Ufficiale del sabato pubblica la seguente ordinanza dell'Alto Commissario:

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana,

visto l'articolo 3 del R. D.-L. 3 maggio 1941 XIX n. 291,

visto l'articolo 1 del R. D.-L. 7 giugno 1941-XIX n. 454, in relazione all'articolo 6 del R. D.-L. 18 maggio 1941-XIX,

visto il bando del Comandante l'XI° Corpo d'Armata del 15 aprile 1941-XIX,

viste le proprie ordinanze 4 giugno 1941-XIX n. 38, e 12 luglio 1941-XIX n. 65 e 31 luglio 1941 XIX n. 75,

vista la legge 6 gennaio 1929 e successive modificazioni,

o r d i n a :

Art. 1

Gli organi incaricati della sorveglianza della frontiera useranno le armi contro chiunque sia sorpreso ad oltrepassarla dal tramonto all'alba fuori dai prescritti varchi, o anche in ora diurna se non si fermi alla prima intimazione.

Art. 2

Chiunque detenga, non debitamente autorizzato, armi da fuoco, minizioni o esplosivi, anche se non di sua spetanza, deve farne consegna entro il secondo giorno dall'entrata in vigore della presente ordinanza al più vicino Comando dei RR. CC.

Trascorso tale termine, chiunque sia trovato in possesso di armi da fuoco, munizioni o esplosivi, è punito di morte.

La stessa pena si applica, qualora le armi, munizioni o esplosivi siano rinvenute in case di privata abitazione o in altri locali, al capo famiglia cui l'abitazione appartiene, rispettivamente a colui che ha la responsabilità o la sorveglianza del locale in cui la scoperta è effettuata: in mancanza a chi li rappresenta.

Art. 3

La pena di morte si applica inoltre:

a) a chi attenti alla sicurezza delle Forze Armate Italiane, degli organi dell'Amministrazione Civile o di Polizia;

b) a chi compia o tenti di compiere atti diretti a danneggiare gli impianti industriali e ferroviari o a turbare comunque il funzionamento dei pubblici servizi;

c) a chi commetta o tenti di commettere un delitto contro la persona o la proprietà, col fine di attentare all'ordine pubblico o quando dal fatto sia derivato o possa derivare grave turbamento all'ordine pubblico;

d) a chi sia trovato in possesso di manifesti, emblemi, distintivi o altro materiale di propaganda sovversiva, o partecipi a riunioni o assembramenti della stessa natura, ovvero svolga comunque attività diretta a sovvertire l'ordine pubblico;

e) a chi dia ricetto o asilo alle persone indicate nel presente articolo o in quello precedente, oppure a persone ricercate dalle forze di polizia per taluno dei delitti previsti negli stessi articoli.

Le stesse pene si applicano ai mandati, complicità o favoreggiatori.

Art. 4

I delitti preveduti agli articoli precedenti sono giudicati, con procedimento direttissimo, da Tribunali straordinari, composti di tre membri.

prebivalstva njihovo delovanje že doslej obsoja. To so ljudje, ki bi radi vse prebivalstvo te pokrajine, katero je doslej v miru živelo na svoji zemlji, katero je ob svojih ognjiščih bilo zavarovano vsakega nasilja in nerada, zdaj vrgli v nesrečo in zmedo.

Ti prekratni ljudje bi radi iz žrtv svojih rojakov kovali svoj prekratni kapital. Zoper nje je izdana ta stroga naredba zato, da bodo prebivalci te pokrajine na svojih domovih s svojimi družinami lahko še naprej mirno živeli ter delali.

Glasbeni koncert v tobačni tovarni

Ura prijetne zabave, ki jo je Dopolavoro priredil 600 delavcem

Ljubljana, dne 13. sept.

Včeraj popoldne je doživelo delavstvo naše tobačne tovarne prijetno presenečenje kot še nikdar. Delavstvu je bil prirejen glasbeni koncert, ki ga je izvajala delavska godba »Zarja« pod taktirko lva Grudna v veliki tovarniški dvorani. Koncert se je začel točno ob napovedanem času in so nani prišli razen delavstva, uradništva tovarne, še številni predstavniki Visokega komisariata. Visokega Komisarja je zastopal na tem koncertu tajnik stranke dr. Gatti.

Nad 600 delavcev tobačne tovarne se je zbralo v prostorni dvorani, da se po napornem delu razvedre in pozabijo vsaj za kratek čas na tegobe življenja. Ves koncert so prenašali tudi po zvočnikih na Tržaško cesto, kjer se je zbralo tudi precej ljudi.

»Zarja« je izvajala naslednji program: Blanc: Mladost (spev), Cadiani: Granada (koračnica), Gregor: Vesela livada (pastoral), Mascagni: Viteštvo na kmetih (intermezzo), Keller-Bela: Beneška podoknica in končno udarno Verdijevo uverturo: Nabucco.

Delavce o nedeljski predstavi »Veselega teatra«

Že zadnjo nedeljo je Dopolavoro za tobačno delavstvo priredil brezplačno dopoldansko predstavo »totege teatra« v dvorani Delavske zbornice. Tudi tam so se delavci in delavke po celotredenskem delu prijetno razvedrili. Kakšno

vtise so odnesli s te brezplačne zabave, dokazuje besede delavke V. M., ki je takole spregovorila o tem pred mikrofonom:

»Prav prijetno sem bila presenečena, ko sem dobila brezplačne vstopnice za gledališko predstavo »Veselega teatra«. Kot tobačna delavka, ki moram skrbeti za dva neposkrbljena otroka, si ne morem privoščiti niti najmanjšega izdatka za razvedrilo, če hočem pošteno preživeti svojo družino.

Dve uri zabavnega sporeda sta mi vsaj trenutno pregnali skrbi in težave, ki me dnevno more in še posebno sem bila vesela ob pogledu na moji dve hčerki, ki sta se pristrčno nasmejale.

Tudi še dva druga uslužbenca tovarne sta povedala v bistvu enako kakor omenjena delavka. V imenu tovarniškega delavstva pa se je za današnji koncert zahvalil g. Jenko in na kratko poudaril, da si delavstvo takšnih koncertov še želi, saj jih po napornem delu gotovo zasluži.

Potem pa je delavce nagovoril podpoveljnik pomožnih centrov dr. Gatti in med drugim dejal:

Govor dr. Gattija

»Prav pristrčno vas pozdravljam, vas delavce in vam prinašam iskrene pozdrave Visokega Komisarja. Lepo se vam zahvaljujem za pozdrave, s katerimi so nas sprejeli v vašem podjetju. To je vaše prvo srečanje z takšnih

Il Tribunale è costituito di volta in volta dall'Alto Commissario, che ne designa il Presidente. Con lo stesso decreto sono nominati il rappresentante dell'accusa ed un organo incaricato delle funzioni di segretario.

Al dibattimento l'imputato è assistito da un difensore di sua scelta o, in mancanza, nominato d'ufficio dal presidente del Tribunale stesso.

Art. 5

Il Tribunale, qualora ravvisi, in esito al dibattimento, gli estremi di punibilità, pronuncia sentenza di condanna a morte, che è eseguita, mediante fucilazione, nelle 24 ore successive, possibilmente nel luogo in cui il delitto è stato commesso o scoperto.

In caso contrario il Tribunale rimette gli atti alla competente autorità penale.

Art. 6

Senza speciale salvacondotto rilasciato dall'autorità di P. S., nessuno può circolare:

nel comune di Lubiana dalle ore 22 alle ore 5;

negli altri comuni della provincia dalle ore 21.30 alle ore 5.

Sono corrispondentemente ridotti i limiti di circolazione degli automezzi di cui all'articolo 1 dell'ordinanza 12 luglio 1941-XIX n. 65.

I contravventori sono puniti con l'ammenda da 100 a 1000 Lire e nei casi più gravi, anche con l'arresto fino a tre mesi. Nell'ipotesi prevista al capoverso precedente è inoltre disposta la revoca della licenza di circolazione e, nei casi più gravi, la confisca dell'automezzo.

Art. 7

L'orario di chiusura degli esercizi pubblici è stabilito come segue:

per gli alberghi, ristoranti e caffè nella città di Lubiana alle ore 21.30;

per gli altri esercizi pubblici (buffet, osterie, mescite di vino, birrerie, ecc.) nella città di Lubiana e per tutti gli esercizi pubblici in genere nelle altre località della provincia alle ore 20.30.

I contravventori sono puniti con l'ammenda da 500 a 5000 Lire e, nei casi più gravi, con l'arresto fino a tre mesi nonché con la sospensione o la revoca della licenza d'esercizio.

Art. 8

L'obbligo di dichiarazione previsto dall'ordinanza 4 giugno 1941-XIX, n. 38 per gli immigrati nella provincia di Lubiana, incombe anche a chi dia alloggio alle persone ivi contemplate.

Il termine per la denuncia è di tre giorni dall'entrata in vigore della presente ordinanza e, per assunzioni in alloggio successive alla predetta data, entro il secondo giorno dell'assunzione stessa.

I contravventori sono puniti con l'arresto da tre a sei mesi e con l'ammenda da 1000 a 5000 Lire. Alla stessa misura sono elevate le pene previste all'articolo 4 dell'ordinanza stessa.

Art. 9

La presente ordinanza, che abroga ogni altra disposizione contraria o incompatibile, entra in vigore alla data della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale per la provincia di Lubiana.

Lubiana, 11 settembre 1941-XIX.

L'Alto Commissario per la provincia di Lubiana
EMILIO GRAZIOLI.

okolščinah, srečanje v tovarni, v kateri preživljate dan za dnevom. Organizacija Dopolavora bo v bodoče skrbela, da bo delavstvo dobilo pošteno zabavo. Delavstvu je posvečena vsa naša pozornost, kajti delavec predvsem prinaša s svojim delom blagostanje svojemu narodu. Fašistična stranka se zaveda svoje moči in zato hoče stopiti povsod z delavci v ožek stik. Poznamo vašo lojalnost. Smo iste katoliške vere, ki izvira iz večnega Rima in prav zaradi tega se moramo na vse načine boriti proti komunizmu, ki ruši vero, družino in ki jemlje svobodo ter uničuje človeško kulturo. Fašizem ima na čelu moža, ki sam izhaja iz delavske družine in zato on sam najbolj pozna delavske tegobe. Posebno on je dostopen za vse, kar tare delavca. In ob strani tega moža bomo korakali proti tistem, ki uničuje Evropo — proti komunizmu. Fašistična stranka bo osvobodila Evropo in rešila evropsko kulturo.

S pozivom k uspešnemu delu in ponovnem srečanju ob prijetnem razvedrilu je zaključil dr. Gatti svoj nagovor na delavce. Delavci so z odobravanjem sprejeli njegove misli.

Ob pol 5 je bil koncertni program zaključen in »Zarja« je bila za svoje odlično izvajanje topla nagrajena.

Kakor smo zvedeli, bodo podobni koncerti vsak teden v vseh večjih tovarniških podjetjih, čeprav dozdaj organizacija teh koncertov še ni dokončno urejena.

Iz Trsta

Nove cene marmelade v Trstu. Te dni bodo začele veljati nove cene marmelade, ki so bile pred nedavnim določene s posebnim odlokom strankinega tajnika. Določene so na korporativni podlagi in so pravične in znošne tako za tiste, ki imarmelado izdelujejo ali jo prodajajo, kakor tudi za ljudi, ki jo kupujejo. Čeprav dovoljujejo podjetjem, ki marmelado izdelujejo, pravičen zaslužek, bodo nove cene, po katerih bodo odslej konzumenti plačevali marmelado, znatno nižje, kakor pa so bile dozdaj. Proizvajalci morajo fino marmelado pošiljati na trg v steklenih poliliterskih kozarcih vrste »Unic«, dočim bodo navadno marmelado prodajali bodisi v mehkem stanju ali pa trdo v različno velikih kosih od 50 gramov do 5 kg. Novim cenam, ki bodo te dni začele veljati, se bodo morale prilagoditi tudi druge vrste marmelade, katerih prodaja pa bo dovoljena samo do 30. novembra letos.

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 14. septembra: 15. pobinkošna; Povijanje sv. Križa; Rozula, mučenica.

Ponedeljek, 15. septembra: Marija sedem žalosti: Nikodem, mučenec; Albin, škof.

Torek, 16. septembra: Kornelij, papež in mučenec; Ciprijan, škof in mučenec; Edita, devica.

Novi grobovi

† V Splitu je umrl slovenski slikar Franc Kopač, profesor risanja na tamkajšnji ženski realni gimnaziji. Doma iz Zirov, je študiral v Pragi pri Hynaisu ter v Ljubljani pri Kruševcu, v Kranju in vseh zadnjih petnajst let v Splitu. Umrl je v starosti 56 let dne 10. t. m., na isti dan, kot njegova žena pred 13 leti. Naj počiva v miru! Njegovim sorodnikom naše sožalje!

† V Ljubljani je umrla gospa Cecilija Zabajek roj. Svetek, dobro poznana pod imenom »Zabjekova mama«. Bila je spoštovana in ljubljena od vseh, ki so jo poznali, ker je bila tiha in skromna, dobra pa tako, da je vsakemu rada pomagala, čedna sama ni imela. Kljub temu, da je ostala zgoda vdova po mešarskem mojstru, je vseh osem otrok lepo vzgojila in so danes vsi na dobrem položaju. Pogreb bo v nedeljo, 14. t. m. ob pol 4 pop. za Zal, kapela sv. Marije, na pokopališču k Sv. Križu. Naj ji bo Bog bogat plačnik! Zaljubljeni svojcem naše globoko sožalje!

Vpisovanje v trgovsko učilnico »Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranska 15, je dnevno do 22. septembra. Zahtevajte osebno ali pismeno nove prospekte.

— Najboljši tehnik za razsvetljavo in doseg svetlobnih učinkov so Italijani. Te dni je prišel iz Padove v Ljubljano specialist za razsvetljavo, ki bo skupno z veleposojnim elektrotehnikom uredil razsvetljavo na letošnjem Ljubljanskem velesejmu. To pot bodo ob večerih vsi prostori velesejma občinstvu pristopni. Zato bo ne le vselejni prostor, ampak vse sejmšče v mraku zalilo morje magične luči. Veliko število reflektorjev, indirektna razsvetljava, Neonova luč, z barvno lučjo osvetljeni vodometi itd. bodo dali krasno sliko, ki bo slihelemu obiskovalcu ostala v trajnem spominu. Upamo, da bomo imeli za velesejem ugodno vreme. Seer pa letos tudi dež ne bo mogel motiti, ker so vsi hodniki ob zunanji strani razstavnih dvoran, kjer so pod arkadami prirejeni razstavniki, pokriti, tako da bo občinstvo zavarovano. Obiskovalcev torej tudi morda deževno vreme ne bo motilo pri ogledovanju velesejma.

DOPIŠNA TRGOVSKA ŠOLA

v Ljubljani — Kongresni trg 16/II

VPIŠUJE v vse svoje tečaje (Dvoletna trg. šola in dr.), predmete (stenogr., knjigov. in dr.) in tuje jezike (nemšč., franc. i. dr.). Posebni trimesečni tečaj za italijanščino.

Piše se lahko vsakdo. Pouk se vrši z dopisovanjem, je osebno in zato uspešen. Pojasnila pri vodstvu šole.

— Avtomobilski klub, sekcija v Ljubljani, obvešča svoje gg. člane, da bo izredni občni zbor v petek, dne 26. septembra ob 18. v sejni dvorani Trgovinsko-industrijske zbornice v Beethovnovi ulici št. 10, pritrilje desno in jih vabi, da se ga polnoštevilno udeležijo.

— Pouk v gluho-nemnici v Ljubljani se bo kakor na drugih solah v pokrajini pričel v ponedeljek dne 2. septembra. Pozivamo vse starše zavodnih gojencev, da pripeljejo svoje otroke ta dan dopoldne v gluho-nemnico. Gluhoneme otroke — novince, ki bodo vpisani v prvi razred, pa naj starši pripeljejo v zavod v torek dne 23. septembra ob 8 uri k strokovni in zdravniški preizkušnji. Ponovno prosimo, da se starši glede oblike in perila ter ostalih potrebščin otrokovih točno drže navodil, ki so jih prejeli po pošti od ravnateljstva gluho-nemnice.

Grobnice in spomenike

kamnoseke stavbna, cerkvena dela izvršuje po nizkih cenah

kamnoseško kiparsko podjetje

FRANJO KUNOVAR

pokopališče Sv. Križ-Ljubljana telefon 49-09

— Dekletu na pot, odlična nova knjižica izide jutri. Knjižico je spisal dr. Franc Knific, prelepo naslovno sliko pa izdelal slikar-grafik Peter Kocjančič. — 1. oktobra izide »Dvojni sad«. Cena knjižice: 50 cent.

— Izšli so v založbi knjigarn Ant. Turka nasl. Ljubljana, Pražakova 12, v žepni obliki: Slovensko italijanski slovar, 490 strani, ca. 26.000 besed, vezan v platno L 20; Italijansko slovenski slovar, vezan v platno L 16. Oba dela skupno vezana v platno L 35. Dobijo se tudi v vseh drugih knjigarnah.

KINO MATICA

Predstave ob nedeljah in praznikih: ob 10 dopoldne, 13.30, 15.30, 17.30, 19.30

— XII. narodni praznik grozdja. »Il Piccolo« poroča iz Gorice: Že pred nekaj dnevi smo poročali, da so na pristojnih mestih sklenili letos po vsej Italiji obhajati narodni praznik grozdja, ki bo v vrsti teh praznikov dvanajsti. Zdej poročajo iz Rima, da bo praznik grozdja še ta mesec. Za vsako pokrajino bo posebej določeno, kdaj ga bo praznovala. Pobudo za ta svojevredni praznik, ki ima namen, vzbuditi čimvečjo propagando za italijansko grozdje, je dalo ministrstvo za kmetijstvo in gozdo.

— 40 novih planinskih zavetišč v Zahodnih Alpah. Osrednje italijansko alpinistično društvo izvaja zdaj obširen delovni načrt v Zahodnih Alpah. Zgraditi namerava namreč v teh gorških predelih veliko število planinskih zavetišč, razširiti dosežanje koče in zboljšati glavne gorske poti. Po poročilu »L'Eco di Roma« bo skupno zgrajenih 40 novih gorskih zavetišč, 80 dosedanjih pa obnovljenih, oziroma razširjenih. Del tega velikega gradbenega načrta je že izveden in so nova zavetišča, oziroma obnovljene stare planinske koče tudi takoj že odprli.

Privatna dvorazredna
TRGOVSKA ŠOLA
(s pravico javnosti)
Zbornice za trgovino in industrijo
Trgovski dom — Gregorčičeva 27
Vpisovanje do 15. septembra Tel. 33 40

Ljubljana

Proslava posvetitve novega oltarja Žalostne Matere božje za Bežigradom

V proslavo novega oltarja Žalostne Matere božje v cerkvi sv. Cirila in Metoda boste slišali danes zvečer ob pol 8 najlepše Marijine pesmi, ki jih bo zapel Ciril Metodov pevski zbor s sodelovanjem priznanih solistov. Kakor k vsem slovesnostim predpoldne, vas prijazno vabimo tudi k tej proslavi Matere bolečin.

Sporod koncerta:

1. Alojzij Mav: Mati bolečin... 2. Alojzij Mav: Dajte mi zlatih strun... 3. P. Hug. Sattner: Pozdravljena. 4. Alojzij Mav: Vzdihi otroka solznega. 5. Ch. Gounod: Ave Maria, tenor, solo z violino. 6. F. X. Engelhard: Cista, sveta... 7. Alojzij Mav: Rožni venec. 8. Deschermer: Večerni zvon... 9. Alojzij Mav: Kako si nam draga... 10. P. Ang. Hribar: Žalostna Mati... 11. Josip Gruber: Prošnja. 12. P. Hug. Sattner: Iz Assumptia: duet za sopran in tenor. 13. F. X. Engelhard: Ave Maria... 14. Dr. Anton Schwab: Zdrava Marija... 15. Verdi: Ingegnisco — iz Requiem, tenor solo. 16. P. Arsen Niedrich: Tebi ta pozdrav doni. 17. Josip Gruber: Marija Kraljica... 18. Dr. Fr. Kimovec: Večerni zvon...

Pri koncertu sodelujejo: Ciril Metodov pevski zbor pod vodstvom Jožeta Hanca; orgle: Fr. Kanizij Fricelj O. F. M. — Solisti: gđ. Nuša Kristanova, sopr., ga. Špela Nerat, sopr., gđ. Mara Tiran, sopr., g. Janez Lipušček, tenor, g. Slavko Marušič, bas.

Cisti dobiček je namenjen za kritje stroškov novega oltarja Žalostne Matere božje.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopniki in zastopniki konsumentov, prodajalcev in pridelovalcev je mestni tržni urad spet predložil Visokemu Komisariatu najvišje cene za tržno blago ter jih je ta odobril z odlokom št. 956.

Z odlokom št. 956 Visokega Komisariata za Ljubljansko pokrajino določene najvišje cene veljajo od ponedeljka 15. t. m. jutraj do nedelje 21. t. m. zvečer. Najvišje cene, ki je dovoljeno po njih prodajati blago v Ljubljani in ga plačevati, so naslednje:

Domači krompir na drobno 1.10 L; koleraba 1 L; rdeča pesa 1 L; visoki stročji fižol 2 L; fižol kifelčar stročji 2.50 L; novi luščeni fižol 2.50 L. Kakor pri domačem sadju morajo prodajalci vseh vrst fižola imeti na trgu vidno označene cene, drugače jim bo blago zaplenjeno. Rdeči korenček brez zelenja 2 L; rumeno korenje 0.50 L; repa na drobno izpod 10 kg 0.70; repa na debelo nad 10 kg 0.50 L; zeljate glave na drobno izpod 10 kg 0.70 L; zeljate glave na debelo nad 10 kg 0.60 L; ohrovt 0.80 L; glavna solata 2.50 L; endivija 2 L; kumare 1.20 L; večje kumare za vlaganje, ki jih gre 30 na kilogram, 3 L; majhne kumare za vlaganje, ki jih gre okrog 125 na kilogram, 8 L; jedilne buče 0.50 L; domača čebula 1.75 L in tudi pri čebuli mora biti cena vidno označena kot pri sadju in fižolu; šalota 2 L; česen, ki gre 25 glav na kilogram, 2.50 L; liter luščene graha 3.50 L; kilogram graha v stročju 2.50 L; mehka špinata 2.50 L; trda špinata 1.50 L; kislje zelje 2.50 L; kislja repa 2 L; domači zreli paradiznik 1.50 L; domači zeleni paradiznik za vkuhanje in vlaganje 1.50 L; liter lisic ali parkeljev 1 L; kilogram storovk 2 L; kilogram velikih razvitih jurčkov z odprtmi klobukom 6 L; majhni jurčki za vlaganje z zaprtimi klobukom 10 L; liter suhih namiznih malin 3.50 L; kilogram mokrih malin za vkuhanje 3.50 L; liter bezgovih jagod 1 L; liter robidnic ali kopin 2 L; domača namizna jabolka I. vrste 3 L; II. vrste 2 L; domača jabolka, obolčena, nagnita in nedozorela za vkuhanje 1.50 L; domače breskve 3 L; domače češnje 3 L; domače alive 3 L; domače hruške od 2—4 L. Kjer ni posebej naveden liter, veljajo vse cene za kilogram.

Razgovora v mestnem tržnem uradu se je na povabilo udeležil tudi odposlanec Gospodarske zveze, torej zastopnik naše največje in najplivnejše organizacije pridelovalcev živil. Obširno in podrobno je gospodinjam ter prodajalcem pojasnil letino in današnje stanje na trgu, prav posebno jih je pa ta provzorno poučil strokovnjak poltolaj zaradi domačega krompirja, da nam ni treba biti niti v najmanjših skrbih zanj, ker je naša pokrajina letos pridelala dosti zdravega in dobrega krompirja za vse prebivalstvo. Ker imamo pa v naši pokrajini le malo zgodnjega krompirja, a poznega krompirja na deželi še niso spravili, zato na ljubljanski trg še ni dosti krompirja. Ko bo pa ves krompir na deželi izkopan, bo z njim založen tudi ljubljanski živilski trg, da Ljubljancem krompirja prav gotovo ne bo primanjkovalo in ga bo dosti na razpolago do prihodnje letine. Mestna občina Ljubljanske, Gospodarska zveza in druge zadruge ter veletrgovci in večja podjetja so že zdaj pripravljena na večje nakupe domačega krompirja, da bo Ljubljana popolnoma gotova z velikimi zalogami zavarovana pred pomanjkanjem tega važnega živila in tudi pred izkoriščanjem prebivalstva.

I Stenografijo in strojeopisje potrebujete v vsakem poklicu, zato obiskujte šestmesečni tečaj na Trgovsko učilnico Robida, Trnovska ulica 15.

I Hrvatski konzul v Ljubljani g. dr. Anton Ivanič je te dni obiskal Novinarski dom, kjer se je pogovarjal z večjo skupino časnikarjev, ki so zastopali ves ljubljanski tisk. Poleg zadav poročevalske službe in izmenjave časopisja so bili predmet pogovora tudi kulturni in gospodarski stiki med Hrvati in Slovenci.

I Duhovniška vest. K novi minoritski naselbini pri sv. Mihaelu na Barju je dodeljen minorit g. P. Stefan Savinšek in je te dni nastopil svoje službeno mesto. Tako šteje minoritska postojanka na Barju sedaj tri člane minoritskega reda: kot predstojnik duhovni svetnik p. Miroslav Godina, kot njegov namestnik in pomočnik p. Stefan Savinšek ter lajik fr. Gabrijel Pavlić kot zakristan.

I Perkov razstava v Galeriji Obersnel bo odprta tudi v nedeljo od 10 do 13 in od 16 do 18. Perkova dela so prikupna in izvedena v pestrih barvah, zato obisk občinstvu najtoteje priporočamo.

I Križanski moški kongreganti poročajo danes, v nedeljo, 14. septembra, na Dobrovo, da se udeležijo ondote sklepne pobožnosti. Odhod ob eni popoldne izpred križanske cerkve, na Dobrovo pa se zberemo pri ondotti šoli ob glavni cesti.

I Danes popoldne ob 5. priredi v frančiškanski dvorani Zveza Vel. sester sv. Klare igr. Izgubljeni raj. Med odmorji bo pel kuplete g. Podgoršek. Nabavite si vstupnice v predprodaji.

I Tečaji italijanščine — novi začetni in nadaljevalni — se prične 15. septembra. Informacije: Kristofor učni zavod, Domobranska c. 15, tel. 43-82.

I Uprava kina Uniona obvešča svoje cenj. obiskovalce, da se bodo odslej vršile ob nedeljah in praznikih dopoldne redne matinejske predstave ob 10.30. — Uprava.

I Ljubljanski premierni kinematografi bodo z ozirom na spremembo policijske ure imeli sedaj predstave ob delavskih urah ob 13.30, 17.30 in 19.30 uri, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.30, 15.30, 17.30 in 19.30 uri — Sekcija premiernih kinematografov pri Združenju kinematografskih podjetnikov.

Dr. Drago Švajger

zopet redno ordinira

I Rdeči križ, poizvedovalni oddelek, nujno kže petsočno stanovanje v centru mesta. Cenjene ponudbe na Miklošičevo 22.

I Kolesarji za dolenske postaje se opozarjajo, da bo postaja Ljubljana odpravljala ob lepem vremenu ob sobotah in dnevih pred prazniki od 11. do 12. ure ter ob nedeljah in praznikih od 5. do 8. ure kolesa in kolesarje le pri pomožni blagajni ob restavracijskem vrtu. Da se potniki izognejo gneči ob teh dnevih, se tudi priporoča, da si kupijo vozne izkaze v predprodaji pri rednih potniških blagajnah in da odpravijo svoja kolesa v namembne postaje (ne postajališča) že s predhodnimi vlaki. V namembni postaji lahko leži kolo do 24 ur, ne da bi se plačala ležarina. — Direkcija železnice.

Dr. Ciber Franc

zopet redno ordinira

I Dno Ljubljance pod šempetrskim mostom očiščeno. Ko so bila končana betonska dela v strugi Ljubljance ob stari cukurni, so ostali na dnu le še dolgi nasipi iz ilovice in zemlje. Ti nasipi so varovali betonska dela pred malenkostnim naraščanjem Ljubljance ob deževju. Ko so bila betonska dela končana, so začeli odkopavati te nasipe in nakopano zemljo odvažati na breg. Ta dela so bila ta teden končana. Podjetje je že odstranilo lesene odre, s pomočjo katerih so dvigali samokolnice, polne ilovice. Tudi brežina nad betonskim obzidjem je bila lepo zravnanja in urejena. Ostala sta v strugi le dva nasipa, ki vežata obrežno zidovje s srednjim opornikom zatvornice. Ta dva nasipa bosta služila koristno tudi pri nadaljevanju del, ki bodo prišla na licitacijo 15. septembra. Verjetno je, da bo to pot licitacija uspešna in da se bo kmalu nato začela graditi še zatvornica. Ker bodo gradena dela večinoma izven vsake vode, bo mogoče z zidarskimi deli nadaljevati v pozno jesen in zimo.

I Damske plašče, kostume, volnene in pralne obleke, krila, bluže, pisarniške in šolske halje nudi Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Radio Ljubljana

Nedelja, 14. septembra. 8.00 napoved časa in poročila v slovenščini — 8.15 poročila v italijanščini — 8.30 orgelski koncert iz napolejske bazilike — 11.00 peta maša iz bazilike v Firenzi — 12.00 branje in razlaga evangelija v italijanščini, ob 12.15 pa v slovenščini — 12.30 poročila v slovenščini — 12.45 simfonična glasba — 13.00 napoved časa in poročila v italijanščini — 13.15 uradno vojno poročilo v slovenščini — 13.17 orkestralna glasba pod vodstvom Arlandija — 13.50 slovenska glasba — 14.00 poročila v italijanščini — 14.15 radijski orkester pod vodstvom Draga Marija Šijanca: lahka glasba — 14.45 poročila v slovenščini — 17.15 dr. Ludvik Puš: kmetijsko predavanje — 17.35 orkester pod vodstvom Adamiča: plesna glasba — 19.30 poročila v slovenščini — 19.45 operna glasba — 20.00 napoved časa in poročila v italijanščini — 20.20 komentarij k dnevnim dogodkom v slovenščini — 20.30 koncert pianista Antona Trosta — 21. simfonični koncert pod vodstvom mojstra Frančiška Molinarja Pradelija — 21.50 predav. v slovenščini — 22.00 vokalni kvintet in kvartet Ljubljana — 22.45 poročila v slovenščini.

Ponedeljek, 15. septembra: 7.30 Poročila v slovenščini. — 7.45 Slovenska glasba. Med odmorom ob 8 napoved časa. — 8.15 Poročila v italijanščini. — 12.30 Poročila v slovenščini. — 12.45 Operna glasba. — 13. Napoved časa in poročila v italijanščini. — 13.15 Uradno vojno poročilo v slovenščini. — 13.17 Kvartet Jožek in duet harmonike Golob-Adamič. — 14 Poročila v italijanščini. — 14.15 Koncert violinistke Franke Rejcek-Ornikove (pri klavirju Marta Ostere-Valjalo). — 14.45 Poročila v slovenščini. — 17.15 Značilna glasba. — 17.35 Trio Ambrosiano. — 19 Tečaj italijanščine, poučuje prof. dr. Stanko Leben. — 19.30 Poročila v slovenščini. — 19.45 Pestrta glasba. — 20 Napoved časa in poročila v italijanščini. — 20.20 Komentarij k dnevnim dogodkom v slovenščini. — 20.30 Radijski orkester pod vodstvom mojstra Šijanca: koncert operne glasbe s sodelovanjem sopranistinjje Valerije Heybal. — 21.80 Filmska glasba: orkester pod vodstvom mojstra Angelinija. — 22 Predavanje v slovenščini. — 22.10 Koncert violinista Alberta Poltronierija. — 22.45 Poročila v slovenščini.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: dr. Kmet, Dunajska cesta 43, mr. Trukoczy ded.,

Iz Novega mesta

Cerkveni koncert, ki bo v nedeljo, 14. septembra popoldne ob 4 v kapiteljski cerkvi, je namenjen okoličanom in vsem Novomeščanom, ki v petek niso utegnili obiskati prvega koncerta. Na sporedu so dela domačih in tujih skladateljev. Cisti dobiček koncerta je namenjen podpornemu odseku novomeškega Rdečega križa.

Maksimalne cene za drva. Novomeško okrajno glavarstvo je za ves teritorij novomeške okrajne izdalo nov cenik za drva. Po tem ceniku se smeje bukova in gabrova drva I. kakovosti prodajati po 65 lir za 1 m³. II. kakovosti po 60 lir in III. kakovosti po 55 lir. Ostala trda drva morajo biti za 10 % cenejša od zgoraj navedenih cen, mehka drva pa se morajo prodajati za 50 % ceneje. Te cene veljajo za nerazžagana drva, postavljena kupcu na dom.

Dve hudi nesreči. Na očesnem oddelku kandijske bolnice imajo dva pacienta, ki sta pri enake delu dobila enake poškodbe. Franc Zupančič, 40letni posestnik iz Velikih Brusnic in Alojzij Muhič iz Golobnjaka v občini Mirna Peč, sta doma klepala koso. Oba sta imela nesrečo, da jima je pri takem opraviu odletel kos železa, ki se jima je zaril v levo oko. Pri obeh je nevarnost, da izgubita levo oko.

Nova poštna odprava. Z novim železniškim vozniškim redom je izpremenjena tudi odprema novomeške pošte, ki se sedaj odpremlja dvakrat na dan. Pošto je treba v nabiralnike oddati do tri četrti na 12 in do tri četrti na 18.

Nedeljski šport. V nedeljo predpoldne ob 10 bo na Loki žensko lahkotletsko prvenstvo za Ljubljano pokrajino. Svoje moči bodo pomerile atletinje ljubljanskih klubov Hermesa in Planine ter domačega Elana.

Tudi sejni za govejo živino in drobnico zopet dovoljeni. Okrajno načelstvo v Novem mestu je odredilo, da se smeje sejni za govejo živino in drobnico zopet vrstiti. Kakor znano, je oblast seje prepovedala, ker se je v dveh vaseh občine Skočjana pojavila parkljevka in slinavka, ki je bila tako težka značaja, da je v eni sami vasi na tej kugi poginilo 15 goved in 12 prašičev. Okrajno glavarstvo je preko svojega veterinarskega referenta g. Vandota vse ukrenilo, da je bila ta nevarna živinska bolezen zatrta. Sedaj, ko je minila nevarnost razširitve, je oblast preklcala svojo prepoved sejmov za govejo živino in drobnico. Svinjski sejni so bili dovoljeni že pred časom.

Iz Hrvatske

Italijanski časnikarji na obisku v Zagrebu. V Zagreb je dopotovala skupina italijanskih časnikarjev. Na postaji so jih sprejeli zastopniki zunanjega ministrstva, propagandnega urada, hrvatske poročevalske službe, hrvatskega novinarskega društva in vseh zagrebških dnevnikov. Po prihodu v Zagreb jim je hrvatska vlada priredila večerjo v Esplanadu. Naslednjega dne so italijanski časnikarji položili venec na Starčevićev grob v Šestinih, zatem pa so obiskali zunanjega ministra dr. Lorkoviča, prosvetnega ministra dr. Budaka in vse časniške ustanove. Po Zagrebu si bodo italijanski časnikarji ogledali še več drugih hrvatskih krajev in mest. Predvsem Sarajevo, Mostar in Dubrovnik, odkoder se bodo odpehali v Split. Na vseh sestankih italijanskih in hrvatskih časnikarjev je prišla do izraza težnja po še tesnejšem sodelovanju tiska obeh prijateljskih in zavezniških držav.

Slovaški gospodarski minister pride v Zagreb. Prihodnje dni pričakujejo v Zagrebu prihoda slovaškega gospodarskega ministra dr. Medricka. Slovaški minister za gospodarstvo si bo v Zagrebu ogledal predvsem zagrebški velesejem, nato pa bo tudi kot glavni tajnik slovaške ljudske stranke navezal stike z vsemi sedanjiimi vodilnimi hrvatskimi politiki in ustaškimi pokretom.

Iz Srbije

Skrb srbske vlade za srbske vojne ujetnike. Srbsko časopisje poroča, da se je sedanja srbska vlada z nemškimi vojaškimi oblastmi sporazumela in dosegla znatne olajšave za srbske vojne ujetnike. Nemške vojaške oblasti so prošnji srbske vlade ugodile ter bodo zato izpuščeni iz vojnega ujetništva vsi ranjeni in oboleli srbski vojniki in starejši vojniki. Ostalim vojnim ujetnikom bo pa omogočeno pošiljanje živil in toplega perila. Za siromašnejše ujetnike bo skrbela sama srbska vlada ter bo vsak mesec poslala v ujetniška taborišča 15—20 vagonov živil in oblek.

Najstarejši srbski časnikar umrl. V Belgradu je umrl najstarejši srbski časnikar Stevan Nenadović. Novi poveljnik srbskega orožništva. Predsednik srbske vlade je postavil novega poveljnika srbskega orožništva ter je to važno mesto zaupal upokojenemu generalu Stevanu Radovanoviću, ki je v vojaških krogih znan kot zelo odločen oficir.

Srbsko časopisje se zgraža nad postopanjem brezvestnih elementov, ki jih noben poziv in še tako pameten nasvet ne more odvrniti od nadaljevanja sabotažnih dejanj. Po poročanju srbskega časopisja so ti elementi pred dnevi šli celo tako daleč, da so na pristanišču mačvanskega Novega sela nasilno zaustavili ladjo, ki vzdržuje promet med Belgradom in Sabcem, ljudi napodili na pristanišče, z ladje pa nato pometali v Savo vso prtljago in blago, ki so ga našli na palubi in v skladiščih.

Iz Spodnje Stajerske

Otvoritev glasbenih šol na Spodnjem Stajerskem. Kakor smo že pred kratkim poročali, namerava Staj. dom. zveza odpreti na Spodnjem Stajerskem več glasbenih šol. Predvsem v Mariboru, Celju, Ptuj in Trbovljah. Vse te šole bo odprl danes št. civilne uprave za Spodnje Stajersko dr. Überreither z velikim koncertom, ki ga bosta dala v veliki Götzovi dvorani v Mariboru zbor in orkester državne visoke šole za glasbeno vzgojo iz Gradača.

Pojatna zdravstvena služba na Spodnjem Stajerskem. Pod okriljem Staj. dom. zveze zdravniški še nadalje v najrazličnejših krajih preiskujejo stanje prebivalstva ter pri pregledih posvečajo posebno pozornost dojenčkom, otrokom in šolski mladini. Takšni pregledi so bili v zadnjem času v Selnici, Slovenjem Gracetu ter raznih drugih krajih vseh spodnještajerskih okrajev. Skraj pri vseh pregledih so zdravniki ugotovili, da je mladina povsod dobro razvita in da tudi razvoj dojenčkov lepo napreduje.

Glasbena prireditve v Ptuj, Gojenci graške glasbene akademije so na svojem potovanju po Spodnji Stajerski obiskali tudi Ptuj ter priredili tudi v tem mestu koncertni nastop. Pred tem so isti gojenci nastopili tudi v Misljinu in Velenju. Kinopredstave v Mozirju. Prejšnjo nedeljo sta bili v Mozirju dve kinopredstavi, pri katerih so predvajali najvažnejše dogodke zadnjega časa, predvsem z vzhodnega bojišča.

Mestni trg 4, in mr. Ustar, Selenkova ulica 7; v ponedeljek: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva cesta 20, in mr. Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

ZA DRUŽINO IN MLADINO

Za naše dele

Pregledaš staro, obnošeno perilo, ki je močje že več let v omari in preudariš, ali bi ga bilo moči kako uporabiti. Kako bi bilo, če bi napravila iz tega majhno oblečko s primerno

avbico za dojenčka in nemara še nekaj majčinih srajč in iz drobnih ostankov in odpadkov še naramnice? Torej stvari, ki je zanje ponosno in zato mehko in blago jako primerno. Najprej je treba, da si pripraviš po risbi, kjer

pomenijo številke mero v centimetrih, kroje iz papirja v naravni velikosti, ki je primerna za polletnega otroka.

Životek oblekice prikojiš ali na pregibu blaga, ali pa, če ni zadosti blaga, ga sestaviš v sprednji sredini s pomočjo vezanega vložka iz dveh polovic. Zadešnje krilce, ki je po vsej dolžini odprto, je 50 cm dolgo in 100 cm široko. Za to je jako uporabno kako staro spodnje krilo s čipkami. Vendar utegneš krilce sestaviti tudi iz več ostankov in vložkov. Ko je vse papirja v naravni velikosti, ki je primerna za šive, obrobiš zadešnje robove krila in vsišeš nabrano krilo v životek. Na sliki je na levi znak, kamor je treba zarezati razporek za trakec. Potem sklenemo obe rami in obrobimo druge robove živetka s počeznimi progami; ob vratu in odprtinah za roke prišijemo nabrane čipke. Na razporek prišijesh dva svilena trakova.

Avbica nastane iz dela, ki ga skrojiš iz preganjenega blaga in obrobiš s progo hkrati s čipkami. Zadešnji, okrogli rob je treba večkrat v širini 35 cm nabrati. Svilena trakova, ki ju prišijesh na obeh sprednjih koncih, sta po 40 cm dolga.

Jako uporabljiv je slinček kot predpasnik, ki ga narediš iz platnenih ali pikčevih ostankov. Risba III. ti pokaže polovico kroja. Odprtno okoli vratu obrobiš s počezno progo, zunanji rob pa okrašaš s čipkami. Po straminu uvežemo kak okrasek. Za vratom se slinček zapenja z gumbom, pod pazduho pa se preveže s trakovima.

Zdravje iz rastlin

Črni bezeg (*Sambucus nigra*) je navadno grm z mnogimi pokončnimi stebli, star bezeg pa postane tudi nizko drevo s široko razproštrtimi vejami. Mladina se ne zmeni mnogo za korist, ki jo nudi bezeg, marveč išče mladim poganjkom, ki imajo med kolenci mnogo belega stržena; razreže jih ob kolencih na kose, jim olupi skorjo, iztisne mehki stržen ter si napravi za zabavo pokalice, sikalice, vodovodne cevi, žlebičke in druge imeitne igrače. — Listi so razvrščeni nasprotno, so neparno listje (5-7 jajčastih, priostrenih in napiljenih listkov) in smrdljivi. Konec zelenih mladik so velika, rogovlasto razpoljana ploščnata razveveta, ki jih sestavlja premnogo belih ali rumenkastih cvetov zvezdaste oblike. Bezeg cveti junija in julija (izjemoma tudi jeseni), cvetle močno in prijetno diši, tako da že od daleč opozarja nase. — Na jesen najdeš namesto dišečih cvetov sočne črne jagode; pod težo plodov se mlade vejice kar povešajo.

Črni bezeg je zelo važno ljudsko zdravilo, skoraj nekaka ljudska lekarna. Skoraj vsi njegovi deli se že od najstarejših časov (več stoletij pred Kr.) uporabljajo v zdravilne namene, največ pa cvetovi in plodovi. Toda z zdravstveno uporabo nekaterih delov bezga, zlasti listja in lubja, je združena gotova nevarnost za zdravje in celo za življenje, ker je delovanje teh delov premočno in prenašlo.

Razni bezgovi deli (lubje, listje, cvetovi, plodovi) se splošno uporabljajo kot sredstvo, ki žene na vodo, pospešuje iztrebljanje, povzroča potenje in pomaga pri ženskih boleznih. — Cvetje nabiramo ob lepem vremenu, ko je popolnoma razvito (junija-julija), in ga sušimo na zraku, a senčenem prostoru, pri čemer izgubi cvetje svoj omamljiv vonj. Posušena cvetja ne kuhamo, marveč samo polijemo z vročo vodo. Tako dobimo bezgov čaj ali bolje polivke (1 veliko žlico suhega cvetja na četrto litra vode), ki ga navadno osladimo z medom; priporoča se kot zdravilo pri raznih prehladih, posebno za potenje. — Plodove (jagode) sušimo enako kakor cvetje in pripravljamo iz njih čaj, ki se rabi kot sredstvo za potenje pri prehladih in za čiščenje; iz svežih bobic iztiskujejo bezgov sok, ki se da ohraniti, če ga na primeren način konzerviramo; razredčen z vodo ali v čaju daje prijetno hladilno

Od sadja umazane roke očistiš s citronovim sokom.

V shrambi imej zmeraj posodo z apnom, da ostane zrak v shrambi čist in svež.

Kostanj — izvrstno sredstvo za pranje. Divji kostanj olupiš, posušiš in stolčesh v moko. Ker vsebuje kostanj mnogo saponina, je izvrsten pripomoček pri pranju.

in zdravilno pijačo, ki vpliva pomirjevalno na živčevje in blaži bolečine. Iz jagod se prideluje ponekod tudi maza (marmelada). Bezgove jagode so neprijetno sladkega okusa; če jih uživamo sveže, povzročajo lahko motnje v prebavilih in drisko. Brez škode jih jedo razne ptice (drozdi, kosi, gozdne jerebice in dr.). — Z brezgovim sokom so si svoj čas barvali lase, ker vsebuje močno črno barvilo. — Listje ima neprijeten duh, ali vendar kuhajo iz njega zdravilen čaj, ki pospešuje delovanje ledvic, priporoča se bolnikom s sladkorno boleznijo. — Lubje je zoprna duha in okusa. Iz posušene in dobro zdrobljene lubja kuhajo čaj, ki pa ne sme biti premočen (1-2 žlički zdrobljene lubja na četrto litra vode) in ga bolnik tudi ne sme preveč popiti, ker povzroča bruhanje. Sok, izžet iz svežega lubja ali mladih poganjkom, je v tem pogledu še nevarnejši; pri nepravilni ali pretirani rabi more povzročiti močno bljuvanje, hude notranje bolečine, omotičnost in celo smrt. — Sok ali čaj iz lubja se uporablja pri vnetju ledvic, srčnih in jetrnih boleznih, vodenici itd. Kot zunanje sredstvo služi lubje za obkladke.

Primerne šolske obleke

Povodna pošast

(Zamorska povest.)

Živela je hči mogočnega glavarja in je bila jako hrabra.

V deželi, kjer je ona živila, je bilo začarano jezero na povsem pustem kraju. V tem jezeru je bivala povodna pošast, ki je slehernega tulca, ki je slučajno zašel v ta del in se je hotel v jezeru kopati, neusmiljeno pograbila in ga zvlekla v svoj brlig.

Deklica, z imenom Untombina, je večkrat slišala praviti o povodni pošasti in je vedela za jezero, ki je v njej ta pošast živila.

Nekoč, ko je že dolgo neprestano deževalo in ko je bila zemlja vsa pod vodo, je dejala Untombina svojim staršem, da pojde k povodni pošasti in jo vpraša, ali more ona ustaviti dež.

Toda njen oče-poglavar ji je prepovedal to storiti, in mati se je bridko razjokala, saj se je bala, da bi je pošast ne požrla.

In tako je ostala deklita doma. A ko je bila že leto dni zemlja še bolj poplavljen, so jo starši spet pregovorili, da ni šla k pošasti. Ko je pa še tretje leto padlo toliko dežja, da je voda prišla prav do obzidja, ki je obdajalo vas, je ni moglo ničesar več obdržati. Deklica je hotela in morala iti k začaranemu jezeru. Nobena beseda ni več zalegla in prav nič več se ni dala prepovedati.

Sklicala je skupaj vse deklice iz vasi in je izmed njih izbrala dve sto deklet, s katerimi je sklenila oditi na pot. Oblekla se je kot nevesta in druge deklice so dale nase svoja najlepša oblačila in so se okrasile z najlepšimi okraski. Tako so skupno odšle iz vasi. V sredi je bila Untombina, na vsaki strani pa po sto njenih tovarišic.

Deklice so se smejale in prepevale, ko da bi vodile nevesto k poroki. Spotoma so srečale trgovce, ki so z velikimi vozovi potovali po deželi. Deklice so jih vprašale, katera je med njimi najlepša.

Črni bezeg naj zavzema z vsemi svojimi deli častno mesto v domači lekarni, toda z njegovo zdravstveno rabo naj bo združena zadostna mera previdnosti in zmernosti.

Nič manj znano kakor bezeg je tudi brinje, ki ga je več vrst; pri nas je najbolj razširjeno navadno brinje (*Juniperus communis*). Poznano je v prvi vrsti po žganju brinovec, ki ga kuhajo iz brinovih jagod, manj znano pa je, da je vsa rastlina zdravilna.

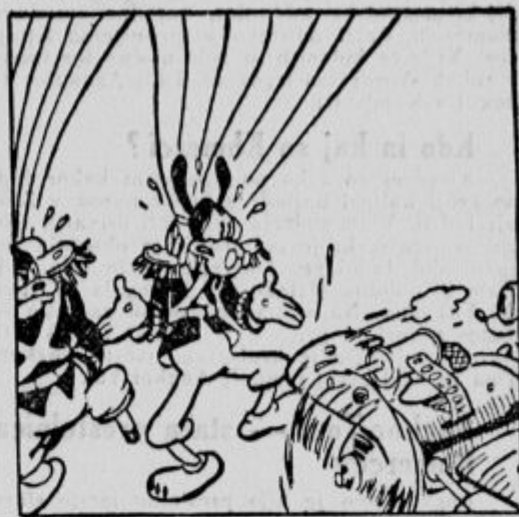
Navadni brin je navadno grm, včasih tudi nizko (do 3 m visoko) drevo, zelo žilav in odporen v borbi za obstanek; zadovoljuje se s slabimi tlemi in ga zato najdemo po pustih in neobdelanih predelih, po pašnikih in gozdnih čistinah, kraj gozdov, kjer dela včasih komaj pristopne gošave. Mnogo se zasaja po živih mejah, ker dolgo traja in se da dobro prilegovati. — Močno razkrošene veje so na gosto porasle s sivozelenimi, iglastimi listi, ki stoje vedno po trije skupaj in ostanejo tudi čez zimo na grmu. — Iz listnih pazduh izraščajo (meseca aprila) dvodomne cvetne matice, prašne in pestične. Iz slednjih se razvijajo zelene bobice (jagode), ki pa dozorevajo šele jeseni naslednjega leta in so modročrne barve s sivkasto voščenjo prevleko.

Brinov les je zelo trd in trpežen in se zato mnogo uporablja v mizarstvu in strugarstvu. Redkeje se kuha in tekočina uporablja kot sredstvo, ki žene na vodo. Prav tako tudi lubje. — Znane in zelo zdravilne so brinove kopeli kot uspešno sredstvo proti revmatizmu. Brinove vejice in lubje se kuhajo več ur v vodi, s katero se potem bolnik večkrat na dan umije po vsem telesu ali skoplje. Kopel sme trajati le kratek čas, ker je zelo ostra. Da omilimo oster učinek kopeli, dodamo brinovim vejicam smrekovih in borovih vejic. Po kopeli naj se bolnik dobro polije s hladno vodo in se čimprej spravi pod odejo. — Med preprostimi ljudmi velja brinje (vejice, igle, jagode) kot razkuževalno sredstvo: dele brinje zažigajo, da se razširja blagodišeč dim, z njim tudi kadijo stanovanjske prostore in hleve, bolnike (zlasti porodnice) in bolno živino; jagode in iglice dodajajo mesu, zelju in drugim živilom kot ohranjevalno sredstvo in kot začimbo. Tudi za dimljenje (prekajevanje) mesa uporabljajo brinove veje in les.

Tako v ljudskem kakor v uradnem zdravilstvu se uporabljajo največ zrele, mesnate brinove jagode, ki imajo prijeten vonj, a gorak okus. Uživajo se sveže in posušene kot razkuževalno sredstvo, za urejanje prebave in vsega prenavljanja, za čiščenje krvi za jačanje telesne odpornosti itd.; pogosto se vlagajo v žganje. — Prav poseben sloves uživa brinovec (klekovca), žganje, ki se kuha iz brinovih jagod. Spoznana ga po značilnem duhu in okusu. Požirek pristnega brinoveca je zelo dober pri želodčnih slabostih in težavah v prebavilih; velja tudi kot črevesno razkužilo in sredstvo pri črevesnih boleznih (tifus, kolera in dr.), na kar se zlasti prijetelj žganja radi sklicujejo. — Brinovo olje, ki se pridobiva iz jagod, služi kot ohranjevalno in razkužilo sredstvo. — (»Naša moč«)

Mišek POŠTNI PILOT

Prav tedaj pa se je Miškovo letalo skoraj zadelo vanj.

»No, kako je, fantička moja?« ju je Mišek porogljivo pozdravil in zamahnil z roko, rekoč: »Ali vama smem ponuditi sedež v letalu?« »Daj, da se pogovoriva, Mišek,« je dejal Svetožrc. »Pomagaj! Glej, če nama pomoreš, te zares ne bova več vrgla v ječo!«

Mišek se je na ves glas zagrohotal: »Jaz, da bi vama pomagal? Takima dvema razbojnikoma? Pomagal vama bom že, toda kot zaslužila!«

Spet je napravil zanko in jo vrgel krog njiju.

»Takole vaju bom peljal s seboj,« je vzklilnil.

Mišek je letel z letalom, kamor sta bila privezana Svetožrc in Strclj, dalje in je nameril polet naravnost k zrakoplovu.

Sadje in voda

Splošno je znano, da ni zdravo piti vodo, ko smo prej jedli sadje, da torej sadje in voda ne spadata skupaj. Vendar trdi marsikdo, da ni tako nevarno, če človek pije vodo, ko je pojedel prej sadje. Pa je v sadju samem toliko vode, da ni prav, če na sadje piješ vodo. Na vsak način je treba počakati nekaj ur, preden smeš na sadje piti vodo.

Če pa človek po zaužitju sadja vendarle pije vodo, moti s tem želodec v njegovem delovanju. Želodčno mišičevje tako oslabi zaradi vode, da zato želodec ne more delovati. Uživanje piva po sadju je pa še bolj nezdruženo. Zlasti se je treba varovati mladega piva, ker izjave v želodcu vretje sadja, kar ima hude posledice za človeško zdravje.

Melke hrčke (razne maslenke) lahko povzročijo tudi smrt, če nanje pijemo pivo. Priporočljivo je tole navodilo: Če pojesh dve jabolki ali tri ali pomaranče, je treba počakati najmanj dve uri, preden smeš piti vodo. Vendar je najbolje, če se po sadju sploh zdržiš vodo.

Gobovih jedil ne smeš shraniti. Celot najboljše gobe se hitro pokvarijo in če jedila iz gob pogrejemo, nam to jako škoduje. Če imamo toliko gob, da jih je preveč za enkrat, tedaj ostanek posušimo v pečici ali na soncu. Te gobe nato pristavimo z vodo in niso več škodljive.

Le Untombina ni dobila ničesar nazaj. Ponosno je stala na bregu in ni zinila ne bele ne črne. Dekleta so vpile nanjo: »Untombina, reci, prosim, pa boš vse dobila!«

Untombina pa je dejala: »Se na misel mi ne pride, da bi prosila pošast milosti! Ne bom pozabila, da sem hči poglavarja!«

Ko je povodna pošast zaslišala te besede, se je priplazila iz vode do oholega dekleta in jo je požrla.

Vik in krik je završal med dekleti. Kot burja so odhiteli v svojo vas.

»Oh,« je tožil oče, »tako sem ji prepovedoval na to pot! Ni me slušal! Toda, čakaj, to bom maščeval! Na nože, vojniki, na nože! Vsi za menoj! Oborožite se s sulicami, meči, loki in strelicami! Maščevanje za mojo hčer!«

Kmalu nato je odhitela vsa vojska črnih bojevnikov k začaranemu jezeru. Pošast je prihrumela iz vode in videč vojsko, je odprla svoje stransko žrelo in je požrla mnogo vojakov. Njeno telo se je bolj in bolj napihovalo in strašno je bilo videti, kako je one, ki so si hoteli z begom rešiti življenje, preganjala prav do vasi.

Toda slednjič je prišel sam poglavar z ostrim koplem v roki in je obstal pred pošastjo, ki se je njeno telo raztezalo miljo daleč.

Stari poglavar je bil hraber vojščak in je koj vedel, kje je treba zadeti sovražnika. Najprej je zasadel pošast meč v grlo, nato pa ji je s sulico prebodel telo. In glej! Tedajci so skočili iz nje njegovi vojščaki še živi in zdravi in slednjič še hrabra Untombina.

Poglavar jo je prijel za roko in jo je slovesno odvedel domov k materi, ki je bila toliko solz potečela za njo.

Pošast je poginila in jezero, ki je v njem živila, ni bilo več začarano.

Kraljevina Kambodža

Vzpon in razpad svojodobne velike samostojne države v Zadnji Indiji

Ob južnem toku Mekonga leži Kambodža, delna država francoske Indokine. Država je po prostoru dosti večja kot je bila prejšnja Jugoslavija, ima pa nekaj manj kakor tri milijone prebivalcev, ki se bavijo s pridelovanjem riža in ribolovom. Med prebivalstvom so številno najmočnejši Kambodžanci, katerih je okoli dva milijona, in ki so potomci starih Khmercev, indijsko-mongolske mešanice, sorodne sosednim Siamezom. Četrta milijona je priseljenih Kitajcev. Njihove kolonije so zelo močne ter imajo v rokah skoraj vso trgovino. Tudi Anamitov je nekaj v Kambodži.

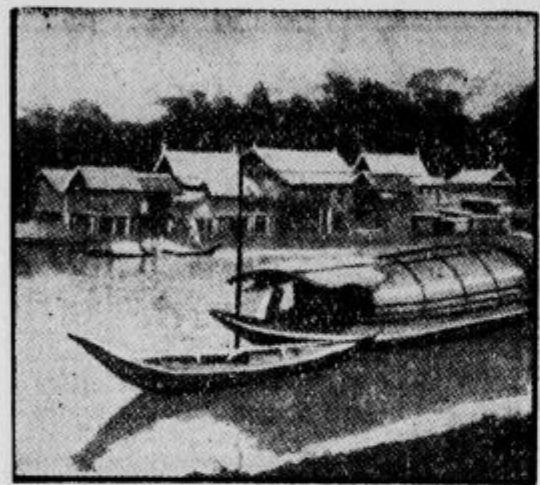
Kdo in kaj so Khmerci?

Khmerci so tako po zgodovini kakor tudi po svoji kulturi najbolj zanimiv narod v Zadnji Indiji. V 10. stoletju so si bili ustvarili močno državo, ki je pol tisočletja obsegala ves južni del Indokine. Podvrkla si je bila tudi Siam in polotok Malaka ter je segala na jugu do Yunnana. Na stotine mogočnih razvalin še danes govori in priča o tej veliki preteklosti. Najpomembnejše je kraljevsko mesto Angkor-Tom in kraljevski tempelj Angkor-Vat.

Angkor-Tom — stara prestolnica Khmercev

Angkor-Tom je bilo prestolno mesto stare velike države. Danes so na tem mestu že več sto let mogočne razvaline, ki jih je že začel preraščati pragozd. Francozi so v zadnjih letih do njih izpeljali cesto iz Saigona. Večina mesta je bila iz lesa in danes gnije v podrtinah in prhlini. Ohranjena so samo kamenita poslopja. Predvsem mestno obzidje, stolpi od mostičkih, palače in tempelj. Toda tudi ti ostanki so v stalni borbi s pragozdom in njegovim rastlinstvom, ki poganja po zidovju in ga razjeda.

Mestno obzidje je bilo zgrajeno v skoraj pravilnem kvadratu in je bilo široko 3 km. V

Kambodžanska kmetijska vas na kolch.

mesto je vodilo čez mostove pet cest. Prav sredi mesta stoji še danes dobro ohranjena palača templja Bayon. Posvečen je bil Bogu Sivi. Trinadstropno poslopje, obdano od galerij, ima mogočne stolpe. Po mnenju arheologov so tempelj zgradili v 13. stoletju. Stolpi kažejo na vse štiri strani ogromno človeško obličje, ki se smehlja še naprej in kljubuje času. Po galerijah se vrsti relief za reliefom s neverjetnim slikarskim bogastvom s scenami iz božanskih pravilic, vojne, poljedelstva, obrti, družinskega in družabnega življenja.

Dobro uro hoda od Angkor-Toma, kraljevskega mesta, stoji Angkor-Vat, kraljevski tempelj, odnosno bolje rečeno tempeljsko mesto. Zgrajeno je v pravokotniku, je 800 m dolgo in obdano z jarkom, ki je napolnjen z vodo in ves posut z lotosovimi cvetovi. Za sprehod okoli templja potrebuje človek tri četrte ure. Dolge galerije in poslopja se dvigajo od vseh strani v obliki teras proti srednji stavbi, h glavnemu templju, ki je posvečen bogu Višni in katerega nadkriljuje pet dobro ohranjenih stolpov, ki so 65 m visoki in se mogočno dvigajo proti nebu iznad pragozda. Vtis, ki ga na človeka napravi v tem miru in zapuščenosti to izumrlo mesto bogov, je mogočen. Človek naravnost strmi ob klasični čistosti oblik, ki so prodrle s pohodi Aleksandra Velikega iz Grčije celo v to daljno deželo. Ta indijski partenon pomeni višek in zadnji razmah prelepe khmerske umetnosti. Vse, kar je bilo ustvarjenega pozneje, je samo nazadovanje. Poznejša in sedanja kultura v Siamu in Kambodži je samo še medel odblesk sijaja in razkošja ter bogastva stare khmerske kulture.

Razpad mogočne države

Okoli l. 1600 je prišla ta lepa in mogočna država razpadati. Večkrat so jo napadli Tajci in

Mestno uro je ukradel

Kakor zveni čudno ta novica, je pa le resnična. Idilično norveško mesto Geiranger je vrgla iz prijetnega sna ugotovitev, da je nekdo ponoči ukradel veliko mestno uro, na katero so bili vsi tako ponosni, ker je vsake četrte ure napovedovala čas s svojim lepim kovinastim glasom. Lahko si mislimo razburjenje meščanov. Branjevci in branjevke in mlado ter staro je razpravljalo samo o tem nezaljšnem dogodku. Mestni očetje so si belili glavo in ugibali kje naj bi iskali zločinca. Po nekaj dneh iskanja predloženega tatu, je mestni župan od veselja poskočil, ko je med jutranjo pošto, ki jo je našel že pripravljeno na svoji mizi, odprl tudi pismo uglednega meščana in bogatega trgovca. Vesel je stopal po sobi in kar požiral vsebino pisma. V njem je pa omenjeni ugledni trgovec obvestil župana, da je on ukradel mestno uro. Stori je pa to radi tega, ker stanuje v neposredni bližini mestne palače in ga je ura s svojim napovedovanjem časa tako motila, da skoraj nikdar ni mogel spati. Zato je zbolel tudi na živčevju. In si je hotel pomagati sam, ko mu zdravniki niso vedeli dati zdravila. Ponoči, ko je bilo mesto in njegovi meščani pogreznjeno v globoko spanje, je neopazno odstranil mestno uro in jo skril na svojem podstrešju. Županu pa izjavlja, da je pripravljen preskrbeti na lažne stroške še večjo in lepšo uro, ki bo imela svetilnikarje se kazalce in številke. Župan je takoj sklical sejo občinskega odbora, ki je resno vzel v pretrse trgovčev predlog in ga po vsestranski razpravi tudi sprejel. Mesto je potem lahko zopet živelo v miru in zadovoljstvu.

Siamci. Zasedli so jo in izropali. Angkor-Tom in Angkor-Vat, cvetoči mesti svojevrstne in visokostojne kulture, so opustošili ter ju niso nikdar več obnovili. Mesto je prišla zaraščati džungla. Leta 1850 ju je odkril neki francoski misijonar. Pred njim so ju pa bili že opazili 250 let prej neki španski potniki. Leta 1863 je o njiju objavil več člankov francoski naravoslovec Mauhot in je na ta način prvič seznanil Evropo s tem prelepim kotičkom daljnega sveta in visoke kulture.

Od mogočnega khmerskega cesarstva je potem, ko so vanjo vdrl od juga in zahoda še

Navade, slabosti in raztresenost velikih ljudi

Napoleon je kar na veliko ženil svoje ljudi — Schiller je pisal svoje balade ob čebričku z vodo, v katero je pomakal svoje noge, itd.

Raztresenost gotovih ljudi in stanov je znana. Predvsem se drže ti očitki profesorjev. Če napravš kako neumnost, če kaj pozabiš, pa dobiš pod nos: »Raztresen, pozabljiv si kakor profesor.« Profesor pozabi na vse. Pozabi dežnik, pozabi na juho, ki jo ima pred sabo na mizi, pozabi na zvezke, knjige. Profesor. Tako sodijo ljudje o njih. Večkrat čisto nepravilno, ker je znano, da je neprimerno več žensk in drugih ljudi pozabilo svoje dežnike v vozu cestne železnice, ali na trgu, vagonu ali pa kje drugje. Raztresenost nastopa pri vseh ljudeh, ki se predajo vsega mislim o stvarih, ki so zanje važnejše in ki imajo stalno pred očmi samo dotične predmete.

Za velikega fizika Newtona pripovedujejo, da se je pri delu tako poglobil v svoj predmet, da je ob neki priliki pograbil prst svoje male nečakinje in ga potisnil v odprtino svoje pipe in z njim brskal po pepelu. Zdrnil se je šele potem, ko je dete bolešno zajokalo, ker si je v žerjavici opeklo prst. Romanopisec Emile Zola je pri pisanju romanov pozabil na ves svet okoli sebe in tudi nikdar ni čul zavijanja svojega psa, ki je hotel priti na prosto. Diderot je vedno pozabil na uro, za katero je naročil kočijo ter je moral vedno plačevati kočijažu več ur čakanja.

Kronike poročajo tudi o nekaterih nerazumljivih navadah velikih in slavnih ljudi. Tako na primer filozof Schopenhauer ni hotel plačati nobenega računa, če je bilo na njem njegovo ime napisano z dvema »x«. — Stendahl, katerega pravo ime je Henry Beyle, v trgovini ali pri obrtniku ni nikdar pušal svojega pravega imena, temveč so po več dni morali po mestu iskati nekega Beyleja. Stendahl tega gotovo ni delal zaradi tega, ker ne bi bil hotel plačati računov, temveč iz neke nerazumljive navade. — Napoleon je bil svojodobno gotovo največji posrednik za sklepanje zakonov. V tem pogledu je prekosil vse znamenite pariške salone. Najprej je oženil odnosno omožil svoje sorodnike in sorodnice, posredoval je pa za sklenitev zakonov tudi čisto neznanih ljudi. Tako je oženil več svojih generalov in dvorjanikov. Če kateri ni pristal na njegovo posredovanje, je poiskal drugega kandidata ter zahteval, da mora biti poroka čimprej, samo da je lahko bogato ob-

Napoleon — ženitbeni posrednik.

daroval ženina in neposlužnežu pokazal, kako močno se je prevaril. Prvič je bil Napoleon posrednik pri možitvi hčerke vratarja v hiši, v kateri je stanoval še kot poročnik. Za sklepanje raznih zakonov je posredoval še z otoka Sv. Helene. Pa tudi v svoji oporoki je izrazil željo, da bi se naj tedanji istrski vojvoda oženil s hčerko njegove znanke madame Duroc.

Jean Jacques Rousseau zavzema v galeriji čudakov prav tako lepo mesto. Kot 18-letni fant je potoval z nekim svojim prijateljem po svetu ter je hotel postati bogat od prodaje neke majhne igrače, kar se mu pa ni posrečilo, ter je vso pot stradal. Zato je moral večkrat nastopati tudi kot učitelj, urar, cirkuški čarobnjak, sluga, dozdevni diplomat, samo da bi živel na tuje stroške. Končno se mu je vedno bolj mračilo um ter je trdil, da ga visoke glave preganjajo in da se celo kralji dogovarjajo, kako bi ga spravili na drugi svet.

Od manjše preganjanja je trpelo mnogo velikih ljudi. Mozart se je na pr. stalno bal, da ga bodo zastrupili; Luther se je v zaporu v Wartburgu bal, da ga bodo napadli; Schopenhauer se je prav tako bal, da ga bodo zastrupili. Pri tem je bil silno praznoveren. Strindberg in Zola sta imela to bolezen, da sta neprestano računala s številkami hiš, ki sta jih videla, ali pa kočij, s katerimi sta se vozila. — Schiller je moral imeti pri pisanju balad in drugih svojih del vedno pri sebi posodo s hladno vodo, v katero je pomakal svoje noge. Dejal je, da mu hladna voda pospešuje živahnost misli. — Milton je navadno ležal na divnu, tako da mu je glava visela. Trdil je, da mu pri takšni legi najprej pridejo dobre in lepe misli. — Mark Twain je najrajši pisal v postelji. — D'Annunzio je pri pisanju svojih del imel na nogah pisane nogavice, od katerih je bila vsaka drugačne barve. — Arhimed je potem, ko je iznašel zakon o specifični teži, skočil s kadi, v kateri se je kopal, in zdivjal nag na ulico ter vpil, da je iznašel specifično težino.

Za Goetheja pravijo, da je bil od vseh velikih in slavnih ljudi najrazvnejši. Vsaj opazili niso nobenih posebnosti.

Anamiti, ostala samo še majhna kraljevina Kambodža, ki se pa zaradi vedno hujšega pritiska tudi ni mogla dolgo obdržati kot popolnoma neodvisna in samostojna država ter je leta 1863 moral zadnji res še samostojni kralj skleniti s Francozi varnostno pogodbo, s katero je ta država prišla pod francoski protektorat. Leta 1907 je moral Siam na francoski pritisk vrniti v 18. stoletju odvzeti pokrajini Batambang in Siemreap s razvalinami Angkor. Tega Siam nikdar ni mogel prav preboleti in je čakal na prvo ugodno priliko, da bi se ju zopet postalil. To se mu je posrečilo šele lansko leto po francoskem porazu na zahodnem bojišču. V smislu določil tokiškega sporazuma je Francija od obeh omenjenih pokrajin obdržala samo razvaline mesta Angkor, ki ga je v zadnjem letu tudi obnovila.

Schiller piše svoje balade...

Debelo knjigo bi pa človek lahko napisal o zadržanju velikih in slavnih ljudi napram ostalim »malim in navadnim« ljudem. Nekateri so bili oholi, domišljivi, da jih skoraj ni bilo mogoče prenašati. Na primer Tasso, Kristof Kolumb, lord Byron, Lenau, Nietzsche, Turgenjev, D'Annunzio, medtem ko so bili Schumann, Dostojevski in Gogolj neverjetno skromni in z malim zadovoljni.

Kako se vse imenuje Lvov?

Vojna poročila zadnjih let so pogosto omenjala Lvov. Toda to mesto ni znano samo kot važna vojaška točka, temveč tudi kot mesto, ki ima vse polno imen. Med mesti z več imeni, ima Lvov gotovo prvenstvo. Svoječasno se je imenoval: Lwoto, Lwiw, Lwihrad, Lwihorod, Ilwiv. Nemci so ga imenovali: Lemborg, Lemberg, Lemburg, Löwenburg. Latinska imena za to mesto so naslednja: Lemberg, Lamburga, Leontopolis, Leontopolis, Leone, Livovia, Leopoliya. Grki so ga v XIII. stoletju imenovali Litbor ali Litbarda. Carigraskim, jeruzalemskim in aleksandrijskim patriarhom je bil znan pod imenom Leovios ali pa Leontopolis. Turške knjige ga imenujejo Illi, Ilbo, Ilibot, Ilibo ali Ilibadir. Armenci Ilof. Poljaki sami so ga imenovali Lwow, Hrvatji in Srbi Lavov, Slovenci pa Lvov.

Govorjena pisma

V Južni Ameriki so iznašli nov način dopisovanja, ne več z navadnim pisanjem, temveč govornim pismom. Prva si je dopisovala na ta način s svojimi sorodniki neka bolnica, ki je izgubila obe roki. Pred njo so postavili majhen aparat »phonopostate«, ki je vtisnil vse njene izgovorjene besede na majhno gramofonsko ploščo, katero so potem poslali proti plačilu navadne poštne njene sorodnikom. »Phonopostate« je majhna naprava z močnim sprejemnim aparatom in mikrofonom in ga lahko nosiš v roki. Aparat so iznašli v Argentini in so ga prvič pokazali na lanskoletnem pošt. kongresu v Buenos Airesu. Govorjeno pismo lahko pošlješ v vsako državo, ki je članica Mednarodne poštne zveze. Dva takšna sprejemna aparata ima glavna pošta argentinske prestolnice, po en aparat pa vsaka postranska pošta. Samo v enem mesecu je glavna pošta v Buenos Airesu sprejela 8377 takšnih »govornjenih« pism.

Doba križank.

»Tonček, imenuj mi eno reko v Grčiji?«
»Gospod učitelj, s kolikimi črkami?«

Smučji v torbici. Na Švedskem so izdelali zlozljive smučji, ki jih lahko spraviš v torbico.

Irski pregovori za življenje

Kdor ne orje doma, ta ne bo oral tudi v tujini.

Prijateljevo oko je dobro ogledalo

Kdor samega sebe premaguje, premaguje sovrznika.

Kdor ne beži, pred tem beže in se ga ogibajo drugi.

Prepirati se je boljše, kakor pa ostati osamljen.

Noč je dober angel. Vsa bitja spravi domov.

Tri nežne stvari so, ki vzdržujejo svet: Nežni curek mleka iz kravjega vimena, nežno žitno stebelce v zemlji in nežna nit v ženski roki.

Pasja pečenka

Zakonski par van Holten se je dalje časa mudil na ekspedicijskem potovanju po Afriki, kjer je proučeval etnografske probleme enega dela tega kontinenta. Potem, ko je svoje delo dobro pravil, se je vračal v Evropo ter se je spuščal z velikim čolnom po Kongu. Ko sta tako priplula do neke vasi, so ju domačini sprejeli zelo gostoljubno ter ju naprosili, da naj ostaneta pri njih nekaj časa v gosteh. Zakonskemu paru se je mudilo domov ter sta zato pristala, da bosta ostala pri domačinih samo na kosilu.

Zgodaj zjutraj sta oba zapustila svoj čoln. V njem sta pustila za čuvarja samo svojega psa. Dopoldne sta prebela v okolici, opoldne sta pa res prišla na kosilo k domačinom. Ti so ju znova prisrčno pozdravili, nato jima pa postregli s pečenko neke divjačine, ki je nista še nikdar jedla. Obeja je prav dobro teknila, ker je bila pripravljena na čisto nov način. Po kosilu sta se zakonca van Holten vrnila k svojemu čolnu, v katerem pa nista več našla svojega psa. Po vrvi, na kateri je bil privezan, je izgledalo, da se je žival sama izmuznila in pobegnila. Oba sta jo že hotela iti iskat, ko so se zopet k njima vrnila domačini in jima prinesli v dar kožo ubite divjačine. Oba zakonca sta bila nemalo presenečena, ko sta v koži te divjačine spoznala kožo svojega psa, ki so ga divjaki ubili in pripravili za pojedino.

Gospa van Holten od tega časa v Afriki ni več nikdar mogla jesti mesa.

Doto odpravljajo

»Kje?« bo vsakdo vprašal. V Ameriki, kjer je delovni odbor nekega vseučilišča na podlagi odgovorov na svoja številna poizvedovanja ugotovil, da igra dota v najrazličnejših ljudskih plasteh neprimerno manjšo vlogo, kakor pa na pr. pred 20 leti. Od 100 mladoporočenih parov, jih je 80 izjavilo, da žena pri poroki ni več dobila tiste oprave kakor prej. Pogosto so moške smatrali doto tudi za nemoderno. Nekateri so celo izjavili, da smatrajo prevzem dote za žalitev. »Če bova z ženo hotela kaj imeti, potem je v meni dovolj moza, da bom to premoženje preskrbel.« Tako so odgovarjali nekateri na postavljena vprašanja. Izjeme so pa seveda v podporah, ki so jih starši dajali in jih še dajejo svojim otrokom za vodstvo in spopolnitev kakšnega podjetja.

Dvatisoč oči

V velikih tovarnah in drugih obratih se kljub vsem varnostnim odredbam dogajajo še vedno velike nesreče, ki zahtevajo vid tega ali onega delavca. V Ameriki so izračunali, da se vsako leto samo v Ameriki v raznih obratih poškoduje nad 2000 oči. Izguba teh oči pomeni tudi izgubo 50 milijonov dolarjev. Pri tem pa seveda ni vračunana škoda, ki jo so utrpeli nesrečni delavci, ki so izgubili oči in si ne morejo več tako služiti vsakdanji kruh, kakor prej. Ta škoda je neprimerno višja in jo cenijo na 200 milijonov dolarjev. Pa tudi to še ni vse, ker je treba prišteti še vsako leto najmanj 300.000 primerov manjših očesnih poškodb, zaradi katerih morajo delavci ostati v zdravniški negi po nekaj dni. Te izgube presejajo še večje vsote.

Ali več...

— da sega zgodovina vojaškega pozdravljanja tja v XVI. stoletje nazaj? Nenapisana vojaška pravila tedanjih dni prvič govore o »čisto vojaškem pozdravljanju«.

— da pri človeškem potenju izhlapeva voda iz 2.250.000 znojnic na kožni površini treh kvadratnih metrov?

— da mora brivec pri britju odstraniti nič več kot 12.000 kocih, ki zrastejo vsak dan za okoli 0.4 do 0.6 mm?

— da so v Nemčiji v srednjem veku prepirljive sosedne polovili in jih na več mestih zaprli v »sramotilne ovratnike« ter jih tako prisilili, da so morale po več ur mirno stati in si gledati v obraz?

Mali oglasi

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0,30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0,60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Dobe:

Gospodinja
sprejemno k družini treh oseb. Ponudbe v upravo »Slov.« pod št. 11066.

Skladiščnika

prakse, do 35 let starega, isče špedicijsko podjetje v Ljubljani. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod šifro »Postena« št. 11.098. (b)

Intelligentne moči

mlade, sposobne voditi in nadzorovati delo pri nakladanju in skladiščenju vajonov, z vsaj delnim znanjem italijanskega jezika, isče začasno špedicija Ranzinger, Ljubljana.

Služkinjo

pridno kmečko dekle, takoj sprejemno. Oglasiti se osebno ali pismeno pri Francu Grad, Zg. Kaseš št. 19, p. D. M. v Polju.

Postrežnico

za čez dan, pridno in zanesljivo, isče kršćanska družina. Nastop službe takoj, Stari trg 17/II. (b)

Pomožno kuharico

takoj sprejemno, Ljubljana, Trnovski pristan 20.

Kmečko dekle

vajeno hišnih in vrtnih del, sprejemno. Zelo je tudi, da zna nekaj kuhati. Zglašiti naj se pri Ivanu Blazovičar, vrtnarstvo, Ljubljana, Kolesarska ulica 16. (b)

Služkinjo

za vsa hišna dela sprejemno s 1. oktobrom. — Vprašati: Vodovodna cesta 5/1, za Bežigradom. (b)

Služkinjo

vajeno kuhanja, sprejemno s 15. septembrom. Devinska 9, Trnovo. (b)

Modistinja

prvovrstno, sprejme salon Julij Klopčič, Resljeva cesta 8. (b)

Sprejemem takoj

dobro šeparico in več čevljar, pomočnikov ter vajenca. — Jože Bitenc, Tyrševa 37/b, Poštni dom. (b)

Krojaškega pomočnika

dobro izvežbanega za velike komade in damsko, sprejme takoj Sežan, krojaštvo, Cerknica.

Postrežnico

spodobno vseh hišnih del, sprejemno. Slomškova 15, I. nadst., desno.

Služkinjo

30 letno, z znanjem kuhanja, sprejemno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11196.

Dekle z dežele

sprejemno za gospodinjstvo, doba, Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Postena« št. 11171.

Kolesa

Damsko kolo

s balon gumami, skoraj novo, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11.056.

Več kvalitetnih koles

prodaja. Godec, Celovška cesta 107.

Italijanska kolesa

Legnano in druge znamke, ženska in moška, ter dirkalna, prodaja ugodno Triglav, Resljeva c. 16.

Kolo za dečka

starega od 5 let naprej, malo rabljeno, prodaja. — Na ogled v trgovini pri Zamorcu, Sv. Petra c. 24.

Službe

Jstejo:

2 postrežnici

za dopoldanske ure, razen nedelje, isčeta službo. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11.118. (a)

Uradnik

vešč italijanske, nemške, francoske, hrvaške ter deloma angleške, isče zaposlitev. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11183.

Dekle

19 letno, isče kakršno koli zaposlitev v mestnem ali podeželskem gospodinjstvu ali kot varuhinja otrok. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Potrebna« št. 11159.

19 let star fant

z malo maturo, isče primerno zaposlitev. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11182.

Vsega gospodinj. dela

tudi samostojne kuhe zmogla in voljna, sprejemno kakršno koli službo. Pisarna, Sv. Petra nasip št. 17, pritl.

Učiteljica

isče mesto vzgojiteljice. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Gorenjka« 11169.

Stanovanja

Oddaje:

Dvosobno stanovanje

s kopalnico in vsemi priključnimi oddam dosmrtno za 50.000 lir. Pismene ponudbe v upravo »Slov.« pod »50.000« št. 11151.

Jstejo:

Enosobno stanovanje

v Ljubljani isče solidna stranka brez otrok. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vestena« št. 11.074.

Dvosobno stanovanje

po možnosti s kopalnico, isčem v mestu ali v bližini tramvaja za takoj ali z oktobrom. Naslov v upr. »Slov.« pod šifro »Zdravnik« št. 11.121. (c)

Stanovanje

eno- ali dvosobno, isčem v Ljubljani. Plačam za več mesecev naprej. — Hojan, Gestirnova 5-III.

Lepo stanovanje

dve ali tri sobe, komfortno, v centru ali v vili - isčem. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Komfortno« št. 11158.

Stanovanje

eno- ali dvosobno isčem v mestu ali na deželi. Plačam za šest mesecev naprej. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11176.

Glasba

IZDELOVANJE HARMONIK

105.FLEISS LJUBLJANA TYRŠEVA C.35 ZAHTEVAJTE CENIK

Klavirsko harmoniko

lepo, troglasno, s registrom, 41 tipk s 96 bas, prodaja. Cena 3000.— lir. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11.087. (g)

Harmoniko

polhromatično, prodaja za 350 lir. Krekov trg št. 10, dvorišče (dopoldne od 9 do 10 in od 2 do 5 popoldne).

Kupimo

Kupujem

vse vrste cunj, šiviljske, krojaške odrezke, vreče po najvišjih cenah. Alojz Grebenč, Vošnjakova ulica št. 4, telefon 24-26.

Sveže gobe in lisice

za vlaganje kupuje večje količine trgovina Čuček, Sv. Petra cesta 13.

Krmični oves

zdrav, večjo količino kupimo. Ponudbe z vzorci poslati tovarni za klet v Ljubljani, Šmartinska cesta 50. (k)

Vse vrste cunj

šiviljske in krojaške odrezke kupujem po najvišjih cenah. — Hrenova ulica št. 8.

Kupim

bolj lahki voz (zapravljen) in štedilnik, tudi zamenjam za drva ali krompir. Predalč Franc, Zg. Slivnica 5, p. Šmarje-Sap. (k)

Zephir peč

osrednje veliko in dobro ohranjeno, kupi Martin Krevel, Novo mesto. (k)

Suhe gobe

kupujem po najvišji dnevni ceni. — R. Višnjevec, trgovec, Florijanska 37. (k)

Knjige

različne, in cele knjižnice kupimo. Ponudbe na upr. »Slov.« pod »Tudi tuje« št. 11.131. (k)

Suhe gobe

jurčke in lisice — kupi vsako količino po najvišji dnevni ceni trdka Fran Pogorčnik, Ljubljana, Tyrševa cesta 33 (Javna skladišča).

Kupim

Gregor: »Weltgeschichte des Teaters«. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Nujno« št. 11195.

Suhe gobe

divji kostanj, želod

kupuje po najvišjih cenah

V. H. Rohrmann

Sv. Petra nasip 27

Telefon 29-15.

Denar

Vse denarne

in trgovske posle

izvršim hitro in točno. Obrnite se na:

Rudolf Zore

Gledališka ulica št. 12.

Telefon 28-10.

Prodamo

Pristna oranžada

v originalnih steklenicah in mineralna voda na debelo se dobi v glavni zalozi Kolodvorska ul. 8. M. Gerovca.

Brizgalne

za protiletalsko zaščito v 3 velikostih po maksimalnih cenah (preizkušene in odobrene po gosp. gasilskem inšpektorju) dobavlja Ilerst & Co., Ljubljana, Cesta 29, oktobra št. 13. Telefon 37-54.

Prodaj

pisarniško bančno opremo, 1. železno vrvo 25 mm, ca. 100 m, 1 tovarniško pisčalko na parni, 1 železno utež, ca. 25 kg, ter razna rabljena vrata in okna v dobrem stanju. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11.030.

Temen plašč

za srednjeveliko osebo, prodaja. Poljanska 21.

Elektromotor

13 ks., 380 v., takoj prodaja. Ogled v Križevniški ul. 11/1.

Zložljivo posteljo

s tridelno blazino in posteljnino prodaja. Naslov v upr. »Slov.« št. 11.120.

Chianti vino

prvovrstno rdeče in belo oddaja po ugodni ceni Niklsbacher, Tyrševa 26.

Otroški voziček

nov, globok, ugodno prodaja. Opekarska c. št. 38, Ljubljana. (i)

Krompir, drva, jabolka

(Jesenka) ima v zalogi Kmetijska družba, Novi trg 2. (i)

Otroški vozički

nanovo dopelj. Dobe se po najnižjih cenah v veliki izbiri pri trdki: »Tehnik« Banja, Ljubljana, Miklošičeva c. 20.

Pralnica

obstoječa iz 4 likalnih strojev, 1 kalandra, 1 centrifuga, 1 kompresorja, 2 kotlovi, 1 soda za škrobenje, s transmisijami in ležaji, se ugodno prodaja. Informacije na telefon št. 26-89.

Parna žaga

odlično urejena, večjega obrata, napredaj ali zamenjam za posestvo ali večjo hišo. Ljubljana, Trnovski pristan 20.

Kislo zelje in repo

dostavlja vsako množino po najnižji ceni Homan, Sv. Petra cesta 81, telefon št. 35-39.

Oglašujte v edino uspešnem dnevniku »Slovenca«

Posestva

Parcela za stavbišče

na ljubljanskem polju, ob Šmartinski cesti, v izmeri 8595 m², se prodaja. — Polze se v Zavetišču sv. Jožefa v Ljubljani. (f)

Mlin z žago

v Metliki, s pripadajočim posestvom vred, ugodno napredaj iz proste roke. Vse informacije daje Meščanska skupnost v Metliki. (p)

Zamenjam

zemljišče za hišo, polje, gozd, poslopije v ravnini, pri postaji, potrebnih 50 tisoč. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Dolenjska« št. 11.084. (p)

Manjše kmečko posestvo

vzame v najem upokojenec z družino. Ponudbe na upr. »Slov.« pod šifro »Obstoje« št. 11.112. (p)

Parcela

napredaj. Izanska c. 24. (p)

Hišo ali stavbišče

ob glavni cesti, blizu uredišča, prodaja. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11.132. (p)

2 poljski kovačnici

v zelo dobrem stanju — prodaja v Metelkovi ul. 4.

Njivo ali parcelo

za obdelovanje, vzamem v najem. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Ljubljana« št. 11.172.

NAPRODAJ:

VILE:

Enonadstropna vila, 900 m² vrta, 361.000 lir, v Rožni dolini, komfortna štiristanovniška, 3500 m² vrta, 495.000 lir, v centru enonadstropna komfortna 520.000 lir.

STANOVANJSKE HIŠE:

V centru, trinadstropna, nova 540.000 lir; v šiški šeststanovniška, donosna 350.000 lir; v šiški štiristanovniška, komfortna 320.000 lir; trgovska hiša, dvonadstropna, v centru, 1.330.000 lir; trgovska hiša na periferiji 100.000 lir; enonadstropna v centru 300.000 lir.

PARCELE

Na Kodeljevem po 65, za Bežigradom 133-152, v Kolesiji 76, Rožna dolina 48, 76 in 150 lir, šiška center 120, 152 lir, ob Remizi 150 lir.

ZEMLJIŠČE ZA INDUSTRIJO:

10.000 m² za 380.000 lir, 18.000 m² za 684.000 lir. Pojasnila: Zajec Andrej, realiteta pisarna, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 11, telefon 35-64.

Hišo

na prometnem kraju v Ljubljani, po možnosti z lokalno, kupim za 160.000 lir. Resne ponudbe v upr. »Slov.« pod »Hiša« 11174.

Novo hišo z vrtom

prodaja za 105.000 lir. Hipoteka 18.000 lir se lahko prevzame. — Prodaja posebno stavbno parcelo 750 m² po 25 lir. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Periferija Ljubljana« št. 11175.

Avto-motor

Napredaj

Adler Junior štirisedežen, DKW avto dvosedežen, motocikla AJS 500 ccm in Zündapp 200 ccm, Zužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

Kupimo

stare osebne in tovarne avtomobile. Plačamo visoko ceno. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec), levo dvorišče.

Bencin

se ne dobi več, zato si pustite Vaš osebni ali tovarni avto predelati na pogon z ogljem in se potem lahko vozite brez nadaljnjega. To predelavo vam izvrši najboljši Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec), levo dvorišče.

Na pogon z ogljem

sta napredaj mali tovarni in osebni avto. Oba kot v novem stanju. Generator delavnica, Tyrševa 13 (Figovec), levo dvorišče.

Šestsedezni avto

na pogon s plinom, pocena napredaj. Na ogled: Goriška 3.

Živali

Mlade zajce

(hlevčke) prodaja. Berdnik Albin, Podsmreka 25, Dobrova pri Ljubljani.

Kdor je primoran

oddati srednjeveliko mlado, dobro kravo mlekarico za zakol, jo lahko zamenja proti primernemu doplačilu za dobro rejeno kravo za mesarja. Vinko Plevčak, Rakovniška ul. št. 3, Ljubljana. (j)

Prodaj

hlev, praščke in krmo zanje. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 11.099. (j)

Ovca

se s paze na gostilniškem vrtu na Rožniku ni vrnila, ker se je najbrž zatekla. Pošten najditelj jo naj privede gostilničarju Oberšniku na Rožniku, obenem obvesti Podreko, Cesta v Rožno dolino 20-I proti nagradi.

Prodaj

velike črnčila in bele orjake-zajce in angora. — Tržaska 84.

Filatelija

Pravi filatelisti

znamke ne lepijo! Edina in polno vredna znamka je brez prelepke. Zbirajte v vložnih albumih najboljših kvalitete JOL, ki jih dobite v vseh formatih v knjigarni Janes Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Filatelisti pozor!

Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk v knjigarni Janes Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Pozor pred falzifikatili

Ne pozabite, da po želji ugotovite pristnost okupacijskih znamk sodno zapreženi izvedenec Jule Bar, in to v trgovini Janes Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Filatelisti!

Red

Boguslav Kuczyński:

17

RIM

Starček gre čez ulico. Ko sem ga vprašal, kje je Porta San Pancrazio, je obstal pod zidom in rekel: »Ne vem dobro. Prišel sem samo obiskat sina. On me je privedel sem, kajti sam bi ne našel. V zavetišču stanujem, kakor vidite sem že zelo star.«

Kakor naučeno lekcijo ponavlja te besede. Stopa zelo varno in oprežno, smeje se mi in govori sam zase: »Porta San Pancrazio! Da, da. Ne-koč sem bil z očetom tam, pomnim. Toda človek s časom vse pozabi.«

Pogledal je za trenutek na vojake, ki so sedeli na vrhu trdnjaveških vrat, pogledal na ulico, polno ljudi, nasmehnil se je in dodal: »Eno stvar pa še pomnim. Dva sva se tedaj vračala zelo pozno zvečer: moj oče in jaz. Tukaj pri teh vratih sva srečala mater, hila je zelo vesela in nasmejana, imela je na sebi modro krilo in na vratu obešene korale.«

Starček je mrmral ta spomin predse, se smejal vase, poslovil in šel svojo pot. Dve ženski sta se zaustavili pred Porta San Pancrazio. To so ta trdnjavska vrata, pred katerimi se ustavljajo konji prelepe Olimpije s Trastevere z zlatom, ki ga je ukradla, in z dvema lakajema na kozlu, mi pravi pripovedka.

Ena teh dveh žensk, ki stojita pri Porta San Pancrazio, drži dojenčka na rokah.

»Neka starica me je peljala k vdovcu,« je rekla, »da bi se z mano oženil. Pa se noče in celo za tega otroka, ki ga ima z mano, noče dati denarja. Potem me je peljala k drugemu, ki je boljši, toda ubog, in se tudi ne more poročiti.« Tako sedaj govori o tretjem moškem, ki bi prišel v poštev za poroko. Kakor je videti, je starejša ženska po poklicu posredovalka za moštve in skrbi, da jih čim-več pripelje v zakonski jarem, pa naj bo že tako

ali tako. Starica je na poti srečavala vse polno znancev in govorila z enim in drugim, dočim je mlajša imela vtis, kakor da gre na prodaj, ter je na vseh oglih čakala svojo posredovalateljico.

Preprosti ljudje hodijo po terasi na vrh grička. Gredo mimo spomenika Garibaldija. Ne pogledajo nanj. Tudi ne na Rim. To jim je že vsakdanja vsakdanost. Toda Rim je videti tu, kakor le od reko kje, ves obdan od daljnih gora, je videti kakor kolosalna vas v dolini, kakor privid iz sna ali mesto, ki so ga odgrebli iz puščave. Pri balustradi stoje le prodajalci razglednic s pogledi na Rim, potem fotograf, nekoliko kočijažev-izvoščkov, nekaj dečkov, izmed katerih je nekdo spoznal med zelenimi kupolami lepo kupolo Panteona in rekel:

»Tam okrog Panteona sem nekoč stanoval.«

Terasa se razprostira po vsem griču. V ostanek

Rim — Pogled na Vatikan in cerkev sv. Petra.

starega drevesa, ki ga vežeta cement in železo pred razpadom, je na tablici napisano, da je tukaj nekoč imel navado posedati neki davni pesnik. Njegovo ime pa je kljub temu malo poznano in nerazumljivo za ljudi, ki se pridejo sprehajati na Janikul. Dve deklici sta sedli pod drevo in pod tablico in si prava svoje skrivnosti.

Stopnice vodijo navzdol, potem na levo. Za lip vidimo odtod že kupolo bazilike sv. Petra, potem nekoliko nadstropij visok zid, ki ograja vatikansko državo, nakar se zopet začnejo mesta Rim. Med blokom temnih hiš vodi pot do Porta Spirito, gre na Via de Pinitinziari, kjer je še ostanek proletarskega dela mesta, odkoder se razširi na široko ulico, ki je nastala po razrušenju tukajšnjih starih ulic.

Pred nami v daljavi stoji bazilika.

IV.

Sveti Peter že neha biti cerkev proletarskega predmestja. Vedno bolj prazno je okrog njega. Zda se mi ne zdi več tako velik ter me ne zadržuje več tako z razmerji največje cerkve na svetu. Ljudje si skozi njegovo dvorišče krajajo pot na drugo stran. Hodijo pod polkrogi treh vrst stebrov, ki obkrožajo trg pred cerkvijo, stopajo hitro na drugo stran, ne da bi dajali posebno pozornost cerkvi, kakor se ob poti na Janikul tudi niso ozirali na Garibaldija ali na Rim sploh.

»Hitreje!« pravi ženska s težkim košem na ramah. Štiri druge ženske s koši gredo za njo še hitreje.

»Hitreje, hitreje!« in hite čez trg, da bi prišle naprej na drugo stran, kjer bi oddale tovor še pred prihodom avtomobilov z zelenjavo.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave o 15-30, 17-30 in 19-30, ob nedeljah in praznikih ob 10-30

Največji umetniški filmski plačnik Armando Falconi. Laura Solari. Maurizio D'Amico in Donizetti jeve nesmrtni melodije v večfilmu

DON PASQUALE

Predstave ob nedeljah in praznikih ob 10, 13-30, 15-30, 17-30 in 19-30

KINO MATICA - TEL. 22-41

ALIDA VALLI in CARLO LOMBARDO v razkošnem ljubavnem filmu

Prva, ki lo srečaš

Spletke in ljubavne intrige na bivšem francoskem kraljevem dvoru

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Monumentalno filmsko delo po rom. T. Grossija

Marco Visconti

Odlomki iz talijanske knjige o srednjem veku. Carlo Ninchi, Mariella Lotti, Roberto Villa in dr.

KINO UNION - TEL. 22-21

Visoka nesem o resnični ljubavi in življenjski odločitvi v filmu nezabavne lepote

Sestra Marija

Aleksander Sved - Camilla Horn - Javor Pal

LUIS TRENNER v filmu o lepotah vis. planin

Pianine kličejo

Predstave ob 2, ob pol 5 in 7

KINO KODELJEVO - TEL. 41-64

Razno

Monograme za robce

in perilo, gumb, gumbice, entel, ašur, predtisk izvršimo takoj. Tamburiranje oblek, vezanje perila

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica nasproti hotela Union

»Viški mlin«

(prej Mesesnel) na Viču pri Ljubljani, je prenovljen in prevzema vsako, tudi najmanjšo množino žita in koruze v mletev. - Izdeluje tudi kašo in ješenj.

Kolesarji!

Vaše kolo bo zopet novo, če vam ga lakira trdka Leopold Sušteršič, Ljubljana, Frankopanska cesta 21 v svoji moderni električni peči.

Medic-evo

barvo za obleko

znamke »MERAKL« za barvanje bombaža, volne, polvolne, svile, polsvile in platna

dobite zopet povsod!

Izdeluje tovarna

Medic-Zankl

Ljubljana, Resljeva cesta 1

Zahtevajte v vseh lokalih »Slovenca«

ZAHVALA. Vsem, ki so nas ob težki izgubi naše nad vse ljubljene

Tončke Spolonakove

tolažili, kakor tudi vsem darovalcem cvetja in vencev, se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. — Posebno zahvalo smo dolžni zastopniku ravn. drž. žel. g. Francu Podbregarju, nač. prom. odd., kakor tudi šefu postaje Ljubljana g. Sedeju in šefu skladišča g. Grušnu, vsem stanovskim tovarišicam in tovarišem navnatelstva in gl. kol. Ljubljana, pevcem za prekrasne žalostinke, gosp. Peterneleu za ganljiv govor pri odprtem grobu, častiti duhovščini, kakor tudi vsem ostalim udeležencem, ki so jo spremili na zadnji poti. — Še prav posebej se pa zahvaljujemo družini Sokovi za njihovo tako pošteno in ljubezen, ki so jo izkazali ob času njene kratke bolezn.

Maša zadušnica bo v torek, dne 16. septembra, ob pol 7 v cerkvi sv. Petra.

Žalujejo ostali.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

zadruga z neomejenim jamstvom

v lastni palači v Ljubljani, Miklošičeva c. 6 nasproti hotela Union

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poroštvo.

Posojilnica je bila ustanovljena l. 1895

ZAHVALA. Vsem, ki ste spremili našega dragega očeta, gospoda

Franca Pintarja

posestnika

na njegovi zadnji poti, za mnoge ustne in pismene izraze sožalja in za poklonjeno cvetje, se tem potom iskreno zahvaljujemo.

Ljubljana, 14. septembra 1941.

Žalujejo rodbine: Pintar, Maselj, ravnatelj, in prof. Južničeva.

Vsemogočni je poklical našo dobro, srčno ljubljeno mamo

Cecilijo Žabjek

roj. Svetek

Pogreb bo v nedeljo 14. t. m. ob pol 4 pop. z Zal, kapela sv. Marije, na pokopališču k Sv. Križu.

Sv. maše se bodo darovale v več cerkvah.

Ljubljana, dne 13. septembra 1941.

Globoko žalujejo.

Dolarske hijene

22

V tem času se Palmer toliko stremi, da zopet lahko jasno misli. Zaveda se, da se še ni izognil nevarnostim svoje težke vloge in da najhujše šele pride. Saj ne pozna vseh neznanih Grillovih navad! Vse to ga muči še naprej, tudi potem, ko mu ob železnih vratih zvesti Charley s solzami v očeh čestita k doseženemu uspehu.

»Ze dobro, dobro!« pravi Palmer, ko gresta skupaj skozi vrtnice proti veži. »Pripravi mi whisky in sodavico na pisalni mizi... Spal bi rad, pa vem, da ne bom mogel.«

»Brezpogojno se morate odpočiti in umiriti, gospod Grill!« ga opozarja skrbni Charley.

»Ze mogoče... Lahko kar greš!«

Charley mu v veli vzame klobuk iz rok in sleče plašč. Nato pa pristavi: »Pričakuje vas tudi neko mlado dekle!«

Palmer prisluhne. Za zlomka, kdo bi to utegnil biti?

»Kako se piše?«

»Ne vem, še nikdar nisem videl tega dekleta. Trdi pa, da mora nujno govoriti z vami. Ze debelo uro čaka v malem salonu na vas!«

VIII. POGLAVJE

Ellen Counter obračuna

Palmer gre ves truden skozi vežo. Premalo je spal, zbil ga je to razburjenje na borzi, še najbolj pa se mu pozna whisky, ki ga je pospravil zadnji noč. V salonu najde skromno napravljeno plavalno dekle. Nikdar ga še ni videl v življenju. Ko vstopi, se dekle dvigne in pokloni.

»Prosim?« vpraša Palmer nekoliko negotovo. Tedaj stopi dekle ježno proti njemu, rdečica ji oblije lice, drobni roki pa stisne v pesti. Iz njenih modrih oči se bliska jeza, le njen glas je jokav.

»Sram bi vas lahko bilo, gospod Grill! Nisem si mogla misliti, da ste tako nesramni in podlit! Začuden odkima Palmer z glavo. »Ne razumem popolnoma, kaj bi...«

Na tihem si misli: Sam Bog ve, kaj je napravil Grill temu dekletu, čigar imena niti ne poznam.

»Tako, ne razumete!« zaničljivo ponovi dekle. »Seveda, tako mogočen gospod, kot ste vi, se pač ne spominja navadne stropijske. Kaj pa je tako dekle! Vsakdo jo lahko pohodi, kdo se bo razburjal nad tem. Saj končno ni šlo za prihranke uboge stropijske, ampak za milijone, ki so jih imeli ljudje, katerim možna ni nikdar dovolj polna!«

Palmer res ne ve, kaj naj bi dejal. Z najmanjšo besedo bi se utegnil izdati. Jasno mu je, da je pravi Grill to dekle poznal. Pozorno opazuje njeno razburjeno lice, njene modre, jezne oči. Pri tem ga obide prijetna toplota, posebno, ko se zave kako čudovite oči ima, kako odkrito in prosto-dušno gleda.

»Kaj si res upate trditi, da me niti ne poznate, da me niste še nikdar videli in še nikdar govorili z menoj!« vzkligne razburjena obiskovalka.

Palmer se nehoti nasmehne ko vidi, da so se njene modre oči orosile. Prav prijazno odvrne: »Kaj, če bi res trdil, da vas ne poznam, in da nisem še nikdar govoril z vami! Kaj bi bilo potem?«

Njegova obiskovalka zapazi, da jo gleda pri tem čudno zvedavo. Tega ne more razumeti.

»Potem vam povem, da se pišem Ellen Counter, da sem stropijska v družbi Grill in da sem bila včeraj pri vas v vaši pisarni, ker sem vas vprašala, ali naj delnice Grillove družbe obdržim ali prodam!«

»Ah tako! Ze res. Saj ste bili tukaj!« hoče ugibati neprevditi Palmer in se čudi, ker ga dekle presenečeno pogleda.

»Ne tukaj... Tam v trgovski palači! Sram vas je lahko, gospod Grill, ker se delate, kakor da bi se ničesar ne spominjali!«

»In jaz sem vam seveda rekel,« hiti Palmer in skuša preiti nevarno točko, »da prodajte delnice!«

»Seveda ste to rekli. Posebej sem prosila za dovoljenje, da sem smela iti iz pisarne. Obiskala

sem znanega mi borznega mešetarja v Wallstreetu. Delnice sem kupila, ko so imele tečaj 83... Včeraj pa jih je moj borzni mešetar prodal po tečaju 35. Skoraj dve tretjini svojih prihrankov sem izgubila... in...«

Palmer jo prekine z roko, stopi k vratom, ki vodijo v sosednjo sobo, in povabi Ellen Counter v delovno sobo.

»Prosim, gospodična Counter, sedite, prosim!« Tudi sam se vsede prav nasproti Ellen. Ne zaveda se, da nehoti poskuša, da bi raztegnil ta razgovor z dekletom, ki mu je izredno všeč.

»Silno sem jezna na vas,« pravi Ellen Counter, ki hoče s tem poudariti, da se ji naj ne približa.

»Poglejte, gospodična Counter,« pravi Palmer tiho, »včeraj vam nisem smel povedati nič drugega, saj bi sicer spravil v nevarnost vse svoje narčle!«

»Dovolj žalostno je, če ne morete svojim nastavlencem niti zaupati, gospod Grill!«

»Za zlomka,« si misli Palmer, »ta je pa dobra!« Njena odkrita poštenost in pogum mu ugajata.

»Saj veste vendar sami, kako to gre, gospodična Counter! Le prehitro uide komu nepredvidna besedica, ki podre vse!«

Nasmeje se ji in jo pogleda v oči. »Škoda, ki ste jo doživeli, gospodična Counter, se da vendar nadomestiti!«

Palmer se moti, če misli, da jo je s tem že potolažil. Zdi se, da ni prišla toliko zaradi tega, ker ji je hudo, da je izgubila večino prihrankov, kakor za to, da mu pove v obraz, kako podlo je ravnal.

»Saj nisem samo jaz prizadeta! Koliko drugih je pri tej borzni bitki izgubilo vse svoje prihranke. Mnogi bodo zaradi tega brez sredstev, tako da jim ne bo ostalo drugega, kakor cesta... In vse to samo zato, ker ste bili tako lakomni in ste hoteli imeti še več, kot ste imeli!«

Presenečeni Palmer prisluhne. »Jaz sem hotel še več? Kako pridete na to misel?«

»Ah, vse skupaj je vendar prebrisan prevara. Niti stari Rackley, niti Pacifici trust nimata s tem nobene zveze. Celo igro ste lepo dogovorili s Harleym Mortonom... Hoteli ste, da bi delnice družbe Grill in delnice rudnik bakra v Colorado izgubile vrednost... Da bi jih potem lahko prav poceni kupili!«

Palmer kar obstane. Še na misel mu ni prišlo, da bi kdo mogel vso borzno špekulacijo tolažiti tudi na ta način.

»Hm, vi me imate torej za brezvestnega goljufa!«

»Jasno!« vzkligne ogorčena Ellen, katero še bolj pogreje to, da se Grill vsemu temu celo smeje! Sram naj bi ga bilo!

»Pa vas ni prav nič strah, da bi zaradi tega leteli iz službe. Mislim namreč, da je vendar precej nenavadno, če pride stropijska k svojemu šefu, pa ga ozmerja z goljufom!«

»Nisem taka, kot so drugi, ki molče in pomagajo goljufati, samo zato, da ostanejo v službi.«

»Koga pa mislite s temi »drugimi?«

»Vse!« izbruhne ogorčena Ellen. »Vse ravnatelje, vse vodje oddelkov in... in še vse tiste, ki spadajo zraven!«

Ker se Palmer le smeje njeni izjavi, plane Ellen razkačena s stola in pohiti k vratom. Ze je Palmer pri njej in jo povede mirno nazaj k stolu.

»Trenutek še, prosim, gospodična Ellen...«

»Gospodična Counter, prosim!« popravi Ellen odločno.

»Torej... gospodična Ellen...« Palmer se ji smeje in ji ljubeznivo pokima. Vse težko in grenko zadnjih ur je pozabljeno. Zdi se mu, da je tudi njega obšla odkrita poštenost, ki zveni iz njenih besed in ki veje iz njenega mišljenja. Vsa umazanja zadnjih dni se je nekam daleč umaknila. Kar dobro mu dene, da ima poleg sebe človeka, kateremu je poštenost več kot prazna beseda. Prav zaradi tega zopet uživa zmago nad zmago, ki si jo je priboril nad stari Rackleym.

»Naprej me morate poslušati, gospodična Ellen, in če potem...«

14. 9. 41 SLOVENE C

'Odredba Visokega Komisarijata o ukrepih za zaščito javne varnosti

H gornji odredbi je objavil Slovenec naslednji komentar:

Znano nam je, kaj je Visoki Komisar v Ducejevem imenu v teku ob-
stanka Ljubljanske pokrajine pri vsaki priliki govoril. Naglašal je, da hoče
Italija avtoritativno in pravično izvrševati postave, ki je Duce z njimi
ustanovil Ljubljansko pokrajino. Poudarjal je, da hoče Italija ohraniti v
teh krajih red in mir. Take izjave je Visoki Komisar dajal pred člani
sosveta, naglašal jih je takrat, ko je obiskal ljubljanski občinski svet. na-
glašal, kadarkoli je prišla k njemu kaka deputacija, isto je izjavljal, kadar
se je mudil zunaj na deželi, ko je obiskal doslej nad 40 slovenskih občin,
prav tako pa, ko je obiskoval razna industrijska podjetja, kjer se je se-
znanjal s stanjem našega delavstva.

Pri vseh teh in podobnih prilikah je Visoki Komisar povedal, da
Italija od prebivalstva teh krajev ne zahteva prav nič drugega kakor
zgolj to, da drži besedo popolne lojalnosti, katera je bila dana zmažo-
vitemu narodu. To besedo so takoj spočetka bili dali najbolj vidni ljudje
teh krajev. To je zelo malo, kar zdaj Italija zahteva od prebivalstva,
zlasti še, če pomislimo, kako se Italija za to pokrajino zdaj briga ter ji daje
take zakone in uredbe, ki dokazujejo njeno popolno pravičnost. Seveda
pa ne smemo pozabiti, kar je Visoki Komisar svojim gorenjim izjavam
vedno znova pristavljaj, da prebivalstvo te velikodušnosti nikakor ne sme
zamenjati s slabotnostjo. Kdor bi kaj takega mislil, se bo moral kmalu
prepričati, da se je kruto motil.

Dolgo časa so v Ljubljanski pokrajini bile razmere docela lojalne,
kar je moral priznati vsakdo, kdor je prišel sem. Toda razni elementi, ki se
njihovi vojaški porazi na bojišču vsak dan in vedno bolj večajo, so začeli
tudi tukaj vihteti svojo zastavo nemira in nereda. Tem ljudem je neljub
red in mir, ki je doslej vladal med prebivalstvom te dežele. Neljubo jim
je bilo, da so prebivalci te pokrajine tako mirno lahko izvrševali svoje
poklicne dolžnosti ter s svojim mirnim delom dajali podlago svojemu
blagostanju.

Da delavnim slovenskim ljudem zagotovi varnost, da bodo še naprej
mogli delati za svojo boljšo prihodnost v okviru Velike Italije, je Visoki
Komisar izdal gorenjo naredbo, katera je v soboto 13. t. m. stopila v veljavo.

Ta naredba je bila potrebna, ker je treba ohraniti mirno življenje v
tej pokrajini, kakršno je bilo doslej. Mirni slovenski ljudje se s to na-
redbo, ki je bila izdana tudi njim v korist, nimajo nič bati, saj ta na-
redba z večjim poudarkom zagotavlja delavnim in lojalnim prebivalcem
mir in blagostanje. Naredbe ni treba še posebej razlagati. V tej zvezi
lahko še dodamo, da bivši jugoslovanski zakoni v tem oziru tudi še za
naprej veljajo, zato je ta naredba dovolj jasna vsakomur, ki je dobre
volje. Državljan, ki so doslej bili mirni in lojalni ter so že doslej ubogali
postave, bodo taki tudi poslej. Njim določila te naredbe ne veljajo. Pač
pa veljajo določila te naredbe tisti peščici ljudi, ki velika večina pre-
bivalstva njihovo delovanje že doslej obsoja. To so ljudje, ki bi radi vse
prebivalstvo te pokrajine, katero je doslej v miru živelo na svoji zemlji,
katero je ob svojih ognjiščih bilo zavarovano vsakega nasilja in nereda,
zdaj vrgli v nesrečo in zmedo.

Ti prevratni ljudje bi radi iz žrtev svojih rojakov kovali svoj pre-
vratni kapital. Zoper nje je izdana ta stroga naredba zato, da bodo pre-
bivalci te pokrajine na svojih domovih s svojimi družinami lahko še
naprej mirno živeli in delali.

Naročnina mesečno
12 Lir, za inozem-
stvo 20 Lir — ne-
deljska ladaja ce-
loletno 34 Lir, za
inozemstvo 50 Lir.
Ček. rač. Ljubljana
10.650 za naročnino
in 10.349 za inserate.

Podružnica:
Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

SLOVENEK

Izkaša vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Abbonamenti: Mese
12 Lire; Estero, me-
se 20 Lire, Edizione
domenica, anno 34
Lire, Estero 50 Lire.
C. C. P.: Lubiana
10.650 per gli abbo-
namenti; 10.349 per
le inserzioni.

Filiale:
Novo mesto.

Odredba Visokega Komisarijata o ukrepih za zaščito javne varnosti

H gornji odredbi je objavil Slovenec naslednji komentar:

Znano nam je, kaj je Visoki Komisar v Ducejevem imenu v teku obstanka Ljubljanske pokrajine pri vsaki priliki govoril. Naglašal je, da hoče Italija avtoritativno in pravično izvrševati postave, ki je Duce z njimi ustanovil Ljubljansko pokrajino. Poudarjal je, da hoče Italija ohraniti v teh krajih red in mir. Take izjave je Visoki Komisar dajal pred člani so-sveta, naglašal jih je takrat, ko je obiskal ljubljanski občinski svet, naglašal, kadarkoli je prišla k njemu kaka deputacija, isto je izjavljal, kadar se je mudil zunaj na deželi, ko je obiskal doslej nad 40 slovenskih občin, prav tako pa, ko je obiskoval razna industrijska podjetja, kjer se je seznanjal s stanjem našega delavstva.

Pri vseh teh in podobnih prilikah je Visoki Komisar povedal, da Italija od prebivalstva teh krajev ne zahteva prav nič drugega kakor zgolj to, da drži besedo popolne lojalnosti, katera je bila dana zmagovitemu narodu. To besedo so takoj spočetka bili dali najbolj vidni ljudje teh krajev. To je zelo malo, kar zdaj Italija zahteva od prebivalstva, zlasti še, če pomislimo, kako se Italija za to pokrajino zdaj briga ter ji daje take zakone in uredbe, ki dokazujejo njeno popolno pravičnost. Seveda pa ne smemo pozabiti, kar je Visoki Komisar svojim gornjim izjavam vedno znova pristavljaj, da prebivalstvo te velikodušnosti nikakor ne sme zamenjati s slabotnostjo. Kdor bi kaj takega mislil, se bo moral kmalu prepričati, da se je kruto motil.

Dolgo časa so v Ljubljanski pokrajini bile razmere docela lojalne, kar je moral pri-znati vsakdo, kdor je prišel sem. Toda razni elementi, ki se njihovi vojaški porazi na bojišču vsak dan in vedno bolj večajo, so začeli tudi tukaj vihteti svojo zastavo nemira in nereda. Tem ljudem je neljub red in mir, ki je doslej vladal med prebivalstvom te dežele. Neljubo jim je bilo, da so prebivalci te pokrajine tako mirno lahko izvrševali svoje poklicne dolžnosti ter s svojim mirnim delom dajali podlago svojemu blagostanju.

Da delavnim slovenskim ljudem zagotovi varnost, da bodo še naprej mogli delati za svojo boljšo prihodnost v okviru Velike Italije, je Visoki Komisar izdal gornjo naredbo, katera je v soboto 13. t. m. stopila v veljavo.

Ta naredba je bila potrebna, ker je treba ohraniti mirno življenje v tej pokrajini, ka-kršno je bilo doslej. Mirni slovenski ljudje se s to naredbo, ki je bila izdana tudi njim v korist, nimajo nič bati, saj ta naredba z večjim poudarkom zagotavlja delavnim in lojalnim prebivalcem mir in blagostanje. Naredbe ni treba še posebej razlagati. V tej zvezi lahko še dodamo, da bivši jugoslovanski zakoni v tem oziru tudi še za naprej veljajo, zato je ta naredba dovolj jasna vsakomur, ki je dobre volje. Državljeni, ki so doslej bili mirni in lojalni ter so že doslej ubogali postave, bodo taki tudi poslej. Njim določila te naredbe ne veljajo. Pač pa veljajo določila te naredbe tisti peščici ljudi, ki velika večina prebivalstva nji-hovo delovanje že doslej obsoja. To so ljudje, ki bi radi vse prebivalstvo te pokrajine, katero je doslej v miru živelo na svoji zemlji, katero je ob svojih ognjiščih bilo zavarovano vsakega nasilja in nereda, zdaj vrgli v nesrečo in zmedo.

Ti prevratni ljudje bi radi iz žrtev svojih rojakov kovali svoj prevratni kapital. Zoper nje je izdana ta stroga naredba zato, da bodo prebivalci te pokrajine na svojih domovih s svojimi družinami lahko še naprej mirno živeli ter delali.